

Daniel Henych

CO VŠECHNO SE MŮŽE STÁT

CO VŠECHNO SE MŮŽE STÁT

- I. část: Když se jiskra neuhasí hned**
- II. část: O zatoulané Anče**
- III. část: Jak si hvězda natloukla nos**

Napsal a kresbami opatřil Daniel Henych, 2005 - 2007

Ze strojopisné do počítačové podoby převedli a vysázeli D. + E. + V. Henychovi, 2007

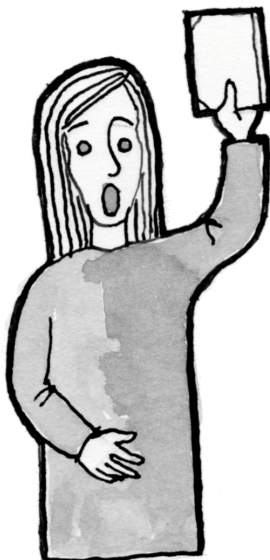
Dílo smí být rozmnožováno pouze k nekomerčním účelům. V případě úmyslu komerčního využití se spojte s autorem.

CO VŠECHNO SE MŮŽE STÁT

I. část: Když se jiskra neuhasí hned

1. Co zavinil zbrusu nový deník

„Hned to dej sem, káčo jedna!“ Olina se neznala vztekem. Ale Martina držela deníček vysoko nad hlavou a prchala s ním kolem lavic. Když se ocitla mimo dosah Olininých rukou, začala k pobavení třídy hlasitě předčítat: „Já Olga Vrbová si dnes začínám psát tento deník. Ráda bych v něm zachytila všechno, co prožívám: všechny důležité události, ale také své pocity - radosti, zklamání i trápení. Deník není určen pro cizí oči, ale jen pro mne. Snad se po letech vrátím k zažloutlým stránkám a budu je s dojetím číst.“

„Slyšíte?“ rozhlédla se Martina kolem. „Ona bude jednou bulit nad zažloutlými stránkami!“ Většina třídy se hlasitě rozchechtala, jako by šlo o kdovíjak duchaplný vtip a všichni se zadívali na Olinu. Tu už nával prudké zlosti přešel a teď seděla v lavici se zakrytým obličejem a doopravdy brečela. Cítila se strašně pokořená. „Tak na!“ hodila Martina před ni sešitek v pestrých deskách. „Nevěděla jsem, že budeš tak vyvádět.“ A po chvíli dodala: „Promiň!“

Bylo však pozdě. V těch několika okamžicích vzalo zasvé jedno přátelství. Těžko říct, co vlastně Olinu a Martinu do té chvíle spojovalo. V něčem byly úplné protiklady. Jestli se narodil někdo s buňkami na politiku, byla to jasně Martina Nedvědová. Nescházelo jí sebevědomí a ráda se předváděla. Všade jí bylo plno, hravě se prosazovala a nejednou vystupovala jako mluvčí celé třídy. Nemusela se obávat, že to případně odskáče. Anča a Otík, její obětaví rodiče, by se jí dovedli kdykoli náležitě zastat proti mstivé zvůli kantorů.

Olina byla vždycky spíš uzavřená. Už čtyřikrát jí uveřejnili verše ve školním časopisu „Exhalace“. Proto opustila dřívější sen o pomíjivé dráze topmodelky a rozhodla se stát nadějnou dvanáctiletou autorkou - prozatím. Když si ji budoucí poslankyně Martina vyvolila za kamarádku, Olina celkem ochotně na to přistoupila. Není k zahzení mít kurážnou spojenkyni a občas i ochránkyni!

Ale ani této momentálně nejlepší přítelkyni se Olina nesvěřovala se vším. K obrazu dívky, kterou obletují múzy, přece patří, aby měla tajemnou třináctou komnatu, koutek, kam nikoho nepustí. Právě proto poprosila babičku, aby jí darovala k narozeninám deníček. To bude její mlčenlivý důvěrníček.

Chyba byla v tom, že si ho hned příští den vzala nedočkavě do školy. A další závažné chyby se dopustila Martina, která žádné právo na soukromé komůrky neuznávala. Když kamarádky, tak žádné tajnosti! Jí samé dělalo vždycky dobře, když mohla na druhé vychrlit to, co jí právě napadlo. Proč by se Olina měla chovat jinak? A tak když zpozorovala, jak si Olina něco drápe o přestávce do toho podezřelého nového notesu, bez váhání vztáhla v nestřežené chvíli na deníček sveřepou ruku. A poněvadž jí - jako už tolikrát - popadlo přání předvádět se před publikem, udělala to, co udělala.

Během dalších dvou hodin si ovšem uvědomila, že to přepískla. „Zas všechno dobré, jo?“ obrátila se na Olinu, když se ozval zvonek, ukončující nucený pobyt ve školní káznici. Ale Olina neodpověděla. Mlčky se odvrátila od Martiny a se zvednutou bradou odkráčela do šatny.

2. Jaké to je u nás doma

Středa 4. února Můj milý deníčku, mrzí mne, že hned na druhé stránce musím psát o tak hrozných, tragických záležitostech: naše přátelství s Martinou se

dočista rozpadlo jako hrad z písku. Jsem tím naprosto zdrcená. Je to však jen a jen její vina, že jsme se rozešly. Teď vůbec ani nechápu, co jsem vlastně na ní viděla. Byla vždycky taková panovačná a pořád se vyťahovala. Naštěstí je pro mne už odepsaná. Zrádkyně jedna! Moc mi ublížila a já jí to nikdy neodpustím!

Když se včera máma vrátila ze zaměstnání, hned na mně poznala, že se něco stalo. Máma se snaží chovat jako má důvěrná přítelkyně. Řekne například: „Mezi námi děvčaty - líbí se ti ve škole nějaký kluk?“ Tohle nesnáším. Jednak mi je protivné, když některé holky vyvádějí kvůli nějakému klukovi, co má ještě holčičí hlásek. Jednak je směšné, když máma ze sebe dělá malou holku. Docela se mi líbí, že vypadá mladě a že je vždycky pěkně upravená. Ale aby mi dělala kámošku, to se přece nehodí. A tak jsem jí nic neprozradila. Stejně se o mých věcech pak baví s ženskými z kanceláře, jak už jsem se jednou přesvědčila.

Pravděpodobně potom mluvila o mně i s tátou. Táta alespoň při večeři řekl: „Copak dnes přeletělo naší princezně přes nos? Možná, že se holčičky ve škole pohádaly kvůli nějaké prkotině!“ Kvůli prkotině! No, to mě podržte! On vždycky všechno tak zlehčuje a přitom nic neví o křehké dívčí duši. To s Martinou přece není maličkost, na kterou bych mohla za pár hodin zapomenout! Proto jsem tátovi neodpověděla, jenom jsem na něho vrhla přezíravý pohled.

Nakonec ale ze mě všechno vytáhla babička. Od té doby, co ovdověla, bydlí u nás a pomáhá s domácností. Říká se, že tchyně a snacha se nesnášejí, ale nikdy jsem neslyšela, že by se babička a máma hádaly. I když babička nemá vůbec vkus a kritizuje moje oblečení a účesy, je u ní dobré, že člověka klidně vyslechne a že si to, co slyšela, nechá pro sebe. Někdy vedeme spolu i všelijaké vážné řeči a ani mi nepřipadá, že je babička o šedesát let starší než já. Když jsem jí pověděla, jak to bylo s deníčkem, který jsem od ní dostala, řekla: „Je mi opravdu líto, že ten můj dárek hned zkraje zavinil hádku. Nemohla bys Martině prominout, jak se zachovala? Ona, jak ji znám, je jen takový divoch!“ - „To tedy ani omylem,“ odpověděla jsem a určitě jsem mluvila pravdu. Ještě teď po dvou dnech mě to štve, když si na tu zrádkyni vzpomenu.

Babička mi nic nerozmlouvala, ale když jsem si odestýlala, přišla za mnou a řekla: „Ty jsi, Olinko, zvyklá se před spaním modlit. přečti si ale nejprve ještě tohle!“ Podala mi bibli a ukazovala prstem na jedno místo: „A kdykoli povstáváte k modlitbě, odpouštějte, co proti druhým máte, aby i váš Otec, který je v nebesích, vám odpustil vaše přestoupení.“ Nemám tak dlouhé vedení, abych nepochopila, kam babička míří. „To o tom odpuštění je moc krásné,“ řekla jsem, „ale můj případ to není.“ Zas tak docela jistá si ale přece jen asi nejsem, protože jsem si ten Ježíšův výrok v Markově evangeliu ještě před usnutím našla a znovu přečetla.

3. Všichni na tom nejsou stejně

Do třídy, do které patřily Martina a Olina, chodil také Vlád'a. On tam vlastně nechodil, ale nosil ho tam otec. Vlád'a Erban byl totiž na tom dost špatně. Když přicházel na svět, šlo to nějak ztěžka a Vlád'a zůstal ochrnutý. Jako miminko se dlouho nemohl posadit a postavit a pohyby mu zůstaly takové křečovité a trhavé. Až do pěti let chodil či vlastně lezl jen po kolínkách. Prodělal několik operací, ale i po nich bylo jasné, že nikdy jako zdravé děti nebude. Nejhorší to ovšem bylo s řečí. Všem rozuměl, ale když chtěl sám něco říct, chápala zprvu jeho přerývanou houkavou řeč jen maminka.

Vzdor tomuto postižení byl však Vlád'a na tom lépe než mnoho jiných dětí. Maminka se vzdala zajímavého povolání reklamní výtvarnice a zůstala s ním doma. Ne, že by Vlád'u rozmazlovala, ale trénovala s ním nepo-

slušné ruce a nohy a cvičila s ním podle pokynů logopedky řeč. Vlád'a měl štěstí i na sourozence. Když Vašek s Tondou hráli na dvoře fotbal, dali Vlád'ovi pískátku, aby dělal sudího. A když mu to s odpískáním gólu trvalo moc dlouho, strčili ho do jedné branky. Málokdy vkleče něco chytil a občas byl celý otlučený, ale nikdy se netvářil lítostivě jako nenasazený náhradník na střídačce.

Když mu bylo sedm let, usoudili rodiče, že Vlád'a může s malým zpožděním nastoupit do školy. Že by tam sám došel, bylo vyloučené. A tak ho tam tatínek dovážel každé ráno autem. Poněvadž třídy byly až v prvním a druhém poschodí, vynesl ho vždycky nahoru v náručí nebo na zádech. Několik týdnů docházela s Vlád'ou do první třídy i maminka a když se paní učitelka školáčka na něco zeptala, maminka jí přetlumočila, co jí Vládík odpovídá. Pak se však také paní učitelka naučila rozumět jeho patlavé řeči a maminka už ve třídě nezůstávala.

U spolužáků budil Vlád'a pozornost jen zpočátku. Je třeba zdůraznit, že se mu nikdo neposmíval. Na to už od začátku paní učitelka dohlížela. Teď po šesti letech však chlapec v křesílku s kovovými nožkami už ostatním zevšedněl a většinou si ho přestali všimnout. Nebylo divu, velká zábava

s ním nebyla. Děti málokdy mají trpělivost, aby se věnovaly nemocnému nebo starému člověku. Ani Olina, ačkoli byla přesvědčená, že má citlivou duši umělkyně, nebyla jiná. Doma a v nedělní škole slyšela, kolika chromým i jinak postiženým lidem věnoval pozornost Ježíš. Babička jí také ráda opakovala Ježíšovu větu „Jdi a jednej také tak!“ a připomínala, že má být člověk soucitný. Ale Olina měla prozatím opravdový soucit jen se sebou a se svým křečkem v okurkové láhvi a s vyhladovělymi dětmi kdesi v Somálsku, a na Vlášdu rozhodně nijak zvlášť nemyslela. Byl pro ni prostě nezajímavý. Že by mohl hrát v jejím životě důležitější roli, by ji ani ve snu nenapadlo. Proč by také?

4. Trochu legrace nemůže škodit

Pátek 5. března Od chvíle, kdy mě Martina zklamala, uplynul už měsíc. Nemám ale chuť na nějaké smířování. Jak si to zpívá paní Šandová, když myje v našem baráku schody? „Pro jedno kvítí slunce nesvítí...“ Napadlo mne, že bych mohla kamarádit s Alicí Barešovou. Ale Alice mi řekla: „Ty ses vždycky tvářila povzneseně jako vyšší bytost a nad druhými ses ofrňovala. Tak proč teď najednou ležeš za mnou? Já už mám jiné holky ze třídy!“ Tak dobře! Doprošovat se nebudu.

Včera jsme měli na faře náboženství a napadlo mne, že bych možná náhradu za Martinu našla tam. Jenže tam není nikdo v mém věku. Děti jsou většinou mladší a já přece potřebuji někoho, s kým bych se mohla bavit na úrovni!

Paní farářka vyprávěla zábavný příběh o izraelském proroku Eliášovi. Když se jeho pohanští protivníci snažili přimět svého boha Baale, aby jim odpověděl, Eliáš je provokoval: „Musíte volat co nejhlasitěji! Možná, že se Baal zamyslel nebo odcestoval anebo usnul. Musíte ho probudit!“ Baal jim samozřejmě neodpověděl. Paní farářka říkala, že takových humorných vět je v bibli víc, a na konci hodiny nám navrhla, ať si každý do příštího náboženství vymyslí nějaký krátký veselý příběh - třeba, jak Jákob nerad jedl čočku. Nebo ať obrátíme tak trochu naruby některé podobenství - například jak se dva bratři handrkovali, kdo je na řadě, aby šel pracovat na vinici, a jak otec prohlásil, že než aby to poslouchal, zjedná si cizí lidi. Kluci se tvářili otráveně a prohlašovali, že oni nic vymýšlet a psát nebudou. Také mně se nezdá, aby děti předělávaly bibli. Rozhodla jsem se ale, že přece jen vymyslím něco humorného. Aspoň se nebudu pořád užírat tím, jak se

ke mně zachovala Martina. Sice jí nemůžu odpustit, ale přece se nebudu kvůli ní věčně trápit! Může mi být ukradená!

Tak tady je moje povídání: Jak se babička zbláznila. Jednou přišel za farářem člen sboru: „Prosím vás, pane faráři, navštivte naši babičku!“ - „Dobrá! Ale kdy bych měl přijít?“ - „No, on je v tom totiž háček. Babičku jsme museli dát do psychiatrické léčebny. Může se tam ale chodit každé odpoledne.“ Když farář přišel do psychiatrické léčebny, našel babičku, jak sedí na zahradě na lavičce s bělovlasým dědečkem a brýlatou paní. „Copak, copak, sestro? Jakpak jsme se sem dostali?“ - „Ale, bratře faráři, naši mne sem poslali, protože jsem pořád uklízela. Když jsem našla všude rozházené věci po vnucích, posbírala jsem je a dala na místo. Když jsem viděla na skříních závěje prachu, vzala jsem prachovku a prach jsem setřela. A když bylo v dřezu dva dny nemyté nádoby, popadla jsem zástěru a všechno jsem umyla. Ale mladí tvrdili, že to není normální a strčili mě sem.“ - „A pročpak jste tady vy?“ vyzvídal farář na dědečkovi. „Já jsem se pořád vzpíral, že nechci mobil ani počítač. A pak se jednoho dne objevili dva cizí páni, nasadili mi svěrací kazajku a odvezli mě sem.“ - „A co chybí vám?“ zeptal se farář brýlaté paní. „Já jsem lékařka,“ řekla hrdě. „a stala jsem se obětí zákeřných kolegů. Dostali mě do tohoto ústavu, poněvadž jsem odmítala doporučovat sem takové lidi, jako jsou tahle babička a tenhle dědeček.“

Vyprávění jsem přečetla večer babičce. „Tak ta babička, co pořád jen uklízela, mám být asi já, ne?“ usoudila. „Mám dojem, že Božena Němcová psala o své babičce uctivěji než ty, Olinko.“ Víím dobře, že to babička řekla žertem. Dovede sice někdy mluvit hodně vážně, rozumí ale také legraci.

Já však rozhodně veselou náladu nemám. Kde se ve mně bere ten hloupý pocit, že jsem něco zbabrala a teď nevím, jak z toho vybruslit? Martina se ke mně zachovala hnusně, ale není to omezenost, když se člověk hned uráží? Najednou nemám ve třídě nikoho, kdo by o mne stál. Ale víím, co udělám. Začnu všem natruc kamarádit s Vlád'ou Erbanem. To je přece zrovna takový ubohý vyvrženec společnosti jako jsem teď já.

5. Zachovej si hrdost ?

A co Martina? Když zesměšnila Olinu před celou třídou, těžkou hlavu si z toho nedělala. Řekla přece Olině „Promiň!“ Víc nemůže nikdo od ní očekávat. Viděli jste snad některého politika, že by přiznal chybu a kajícně se omlouval? To se přece dnes nenosí. Po několika dnech však Martina zjistila, že jí nekamarádské chování jen tak neprojde. Olina ji jasně ignorovala. Poněvadž seděly v jedné lavici, byla Olina nucena přece jen tu a tam něco říct. Ale pak se hned zas tvářila, jako by byla Martina pro ni vzduch.

Na to ovšem Martina nebyla zvyklá a začalo ji to štvať. Že by usilovala o smíření, by mohlo napadnout jen úplného tupce. Hlavou jí začaly táhnout všelijaké myšlenky a mstivé nápady. Najednou jí vadilo, že se Olina čím dál častěji a nápadněji zastavuje u Vládi Erbana a mluví s ním. Nikdy dřív ji nenapadlo, že by mohla žárlit, že se Olina přátelí s tím neškodným klukem. Teď ale najednou, když viděla Olinu sedět celou přestávku vedle Vlád'ova křesílka, cítila zvláštní hořkost.

„Tak o čempak si to dnes povídají naši cukrouškové?“ utrousila, když šla kolem. Vlád'a udiveně vzhlédl, Olina sebou však ani nehnula a seděla jako hluchá. „To je mi ale nerozlučná dvojice - Olinka a Vladimírek!“ prohodila Martina jindy. „Co je ti po tom? Všímej si svého!“ odsekla Olina. Když byla Martina z doslechu, Vlád'a svým huhňavým přerývaným hlasem Olinu uklidňoval: „Ne-e-ch ji mlu-u-vit! A-a-si má š-š-patnou ná-á-ladu!“ Olina už nic neřekla, doma si však při večeři přede všemi rozhořčeně stěžovala, jaká je Martina jízlivá.

„Vykašli se na to!“ radila maminka. Ale tatínek rozjařeně prohlásil: „Jak že to říká? Olinka a Vladimírek? To se mi líbí. Jestlipak vůbec víš,

kdo to byli Vladimír a Olga?“ Olina jen pokrčila rameny. „Byli to nejstarší ruští svatí,“ poučil ji otec. „My evangelíci svaté nectíme, ale některým světcům a světicím musíme přiznat, že to byli výjimeční lidé. Novgorodský kníže Vladimír a kyjevská kněžna Olga se přičinili o to, že na staré Rusi bylo potlačeno uctívání Peruna a jiných starých slovanských bohů. Náš Havlíček Borovský si sice z Vladimíra a jeho četných žen dost neuctivě utahoval, ale musí se nechat, že teprve tehdy se křesťanství na Rusi uchytilo.“ Olina byla občas docela hrdá na to, co všechno tatínek zná, ale tentokrát se jí dotklo dost nepříjemně, že se tatínek chytil zrovna toho, co jí řekla ta protivná Martina.

„Olinko, pořád tě trápí ta stará záležitost?“ optala se babička, když se večer setkaly před koupelnou. „Jaká stará záležitost?“ tvářila se nechápavě Olina. „Však ty dobře víš. Když sis při večeři stěžovala, že tě dráždí Martina, vzpomněla jsem si na staré přísloví »Co se škádlívá, to se rádo má«. Asi si nechce připustit, že jí scházíš a projevuje to takhle. A ty by sis v sobě neměla pěstovat uraženost.“ - „Uraženost? Víš babi, já mám jen

svou hrdost!“ - „Za hrdost si nic nekoupíš a toho jedu v srdci se neznavíš.“ Jedu v srdci? Olina na to teď musí stále myslet. Ale copak Martina nemá v sobě jed, ta zmije jedna? Ať se ona snaží jedu se zbavit!

6. Objevila jsem kamaráda

Úterý 30. března Nikdy mne to nenapadlo, ale Vláška je docela zajímavý kluk. I když ho znám tak dlouho, je to pro mě objev. Myslela jsem si, že když jsem jedničkářka, že jsem kdovíjak chytrá. Ale Vláška strašně moc čte a třebaže se tolik neprojevuje, moc toho ví. Bráčkové mu prý nosí z knihovny každý týden nové knihy. Matika mu taky dobře jde. Jen se psaním je na tom bídne, poněvadž ruce ho neposlouchají. Dělá si však naděje, že až dostane počítač, bude to pro něho veliká výhoda i na to psaní.

Mluvila jsem s ním samozřejmě taky o Martině a o tom, jak odporně se teď chová. V lavici se roztahuje, jako by mě chtěla vytlačit. V šatně jsem zahlédla, jak mi cpe do špičky boty trojúhelníček taveného sýra, a když jsem jí řekla, že jsem ji viděla, popřela to a tvářila se jako nevinátka. Jak je vidět, nespokojuje se tím, že je hrubá a bezohledná, ale ještě se

přetvařuje a lže. A když jí řeknu „Neopisuj laskavě ode mě!“, zasyčí na mě: „Tak si to zamkni do trezoru!“ Jak se mohla tak změnit! Řekla jsem taky Vlád'ovi, že uvažuji o tom, že požádám učitelku, aby mě přesadila k někomu jinému. Ale Vlád'a s tím tak docela nesouhlasí. Tvrdí, že s tím deníčkem to byla malichernost a že jsem to měla velkomyslně přejít. Říká, že jsem přece v deníčku dohromady nic neměla. Je pravda, že jsem tam měla jen tu kratičkou předmluvu, ale nikdo mi nerozmluví, že Martina neměla právo veřejně to číst.

Raději se tedy s Vlád'ou bavím o něčem jiném. Posledně jsem mu prozradila, že každý čtvrtek chodím na náboženství a v neděli do kostela. S jinými spolužáky o tom nemluví. Jsem ve třídě jediná evangelička, a pokud vím, čtyři děti jsou katolíci. Ostatní kluci a holky do žádné církve nepatří a je těžké s nimi mluvit o víře a podobně. Vlád'a sice taky v žádné církvi není, ale projevuje velký zájem o to, co se na náboženství probírá. Zmínila jsem se o tom paní farářce a ta mi poradila, ať Vlád'ovi půjčím biblickou dějeppravu. Jsou tom stejné příběhy jako v bibli, ale jsou zkrácené a napsané snadnější češtinou. Donesla jsem tedy Vlád'ovi dějeppravu a on ji měl za týden přelouskanou. Když mi ji vracel, chtěl vědět, jestli by také mohl chodit na náboženství. „Proč ne?“ řekla paní farářka, když jsem se jí na to zeptala. „K Pánu Ježíši přiváděli a přinášeli mnoho lidí, kteří byli na tom jako ten tvůj spolužák. Vyříd' mu, že se na něho těším!“

A tak vždycky ve čtvrtek odpoledne jezdí Vlád'a na faru. Poněvadž je pan Erban odpoledne dlouho zaměstnaný, vozí Vlád'u autem maminka a vždycky tam zůstane a poslouchá s námi. Vlád'ovi se na náboženství líbí. Ve škole se přece jen k němu tu a tam někdo chová netrpělivě nebo se mu i trochu pošklebuje, když se Vlád'a nemůže rychle vymáčknot, ale tady jsou na něho všichni vlídní. Je to pro něho taky asi docela příjemná změna. Koho by to mohlo bavit stále jen doma nebo ve škole! Vlád'ovi se zvlášť líbí, když paní farářka vezme kytaru a s námi zpívá. Vlád'a se pokouší také zpívat a i když mu to moc nejde, tváří se moc spokojeně. Je asi dobře, že jsem o tom náboženství začala tehdy mluvit.

7. Boží mlýny?

Došlo k neštěstí! Martinu srazilo auto. Třebaže byla někdy dost divoká, ocitla se v tom tentokrát nevinně. Když vstoupila na přechod pro chodce, auta v bližším jízdním pruhu zastavila, ale šofér ve vzdálenějším pruhu

ani nepřibrzdil, na Martinu najel a odhodil ji stranou. Zranění na těle vypadala sice ošklivě, ale nebyla hluboká ani nebezpečná. Horší to bylo s tím, co nebylo vidět. Krční obratle byly pochroumané a v nemocnici museli Martině na ně dát zvláštní chomout. Zraněná musela ležet a co nejméně se hýbat.

Anča, jak říkala Martina své mámě, byla právě ve Španělsku jako turistická průvodkyně, ale ještě v noci přiletěla a u Martinina lůžka se div nezhroutila. Také táta Otík byl celý vyjukaný a bylo vidět, že vůbec neví, co si počít, zaskočí-li ho taková rána. Několik dní nechtěli doktoři v nemocnici k Martině kromě rodičů nikoho pustit. Pak však dovolili, aby za pacientkou chodily i jiné návštěvy. Jeden den se tam šla podívat i Martinina třídní. Dojalo ji, když viděla třídní buičku ležet zkrotle se všemi těmi obvazy, a doporučila dětem, ať také na Martinu pamatují.

Děvčata, která tvořila třetinu třídy, se rozhodla, že půjdou do nemocnice kolektivně. Bylo dohodnuto, že tam přinesou kytici a banány a že každá na to přispěje. I Olina přispěla, na sraz před nemocnicí však nepřišla. Marně tam na ni čekaly a když jí to příští den vyčítaly, vymluvila se: „Něco mi do toho přišlo.“ Této výmluvě samozřejmě nikdo nevěřil, poněvadž všichni dávno věděli, že Martina a Olina teď spolu nepečou. Naštěstí děvčata už Olžinu nepřítomnost dál nerozebírala. Když se však Olina o přestávce zastavila u Vlád'ova křesílka, zeptal se jí Vlád'a přímo: „A-a proč jsi-i ne-ešla z-za, M-marti-i-nou, když j-je na t-o-m tak š-špat-ně?“ - „Vždyť přece víš, že mám pro to své důvody,“ odpověděla Olina, ale cítila se strašně zahanbená.

S Olinou to bylo v těchhle dnech zas dost špatné. Když se dozvěděla o Martinině úrazu, nejprve pocítila málem jakési zadostiučinění: Tak teď došlo také na tebe! Jak to říkají někteří dospělí? „Boží mlýny melou pomalu, ale jistě.“ Zpívá to i známý „Spirituál kvintet“. Nepotvrdilo se to s těmi mlýny teď na Martině? Velmi brzy však tohle uspokojení vystřídala u Oliny nejistota: Neuvažuje příliš tvrdě? Neočekává od ní Pán Bůh něco úplně jiného? Nemá Vlád'a pravdu, že měla s ostatními navštívit Martinu, když je Martina ve srabu? Vždyť i paní farářka vyprávěla o tom, jak nemocného Jóba navštívili v nemoci přátelé, a připomínala Ježíšova slova „Byl jsem nemocný a navštívili jste mě“. Vlád'a má pro tyto věci jistě větší pochopení než kdokoli jiný. Na ty Boží mlýny se musí Olina někoho dospělého zeptat, ale babičky tentokrát raději ne, poněvadž babička ji má moc

dobře přečtenou. Táta by to měl také umět vysvětlit! Od čeho je ve sboru tím - jak se to říká? - presbyterem!

„Jó, milá holka, s těmi Božími mlýny je to problém,“ prohlásil. „Jistě melou tak, jak si Pán Bůh přeje. My lidé však nemáme právo to hodnotit. Kdyby totiž byl Pán Bůh spravedlivý podle našich tvrdých představ, my první bychom na to museli doplatit. Naštěstí on je daleko milosrdnější než my. Ale na co to chceš vědět?“ Na tuhle otázku se však pan Vrba odpovědi nedočkal.

8. Když se jiskra nehasí hned

Sobota 15. května

Složila jsem báseň a nadepsala jsem ji „Rozbitá váza“:

Ta naše přátelství
jsou jako vázy:
snadno se roztříští,
lehce se zkazí.

Když z vázy broušené
zůstanou střepy,
kdopak je posbírá,
kdopak je slepí?

Je to tak bolestné,
když přítel zradí!
Sami pak životem
půjdemě rádi.

Mám dojem, že jsem našla pro sebe tu správnou strunu. Tragický tón mi asi nejvíc sedí. I mnoho mých slavných předchůdců básníků vyzpívalo své bolesti a zklamání ve verších!

Básničku jsem přečetla babičce. Ona je totiž skoro vždycky první, komu čtu své pokusy. Babička říká, že jí jsou nejbližší básníci z dob jejího mládí, ale někdy má dobré připomínky. Tentokrát mě však dost překvapila. Řekla: „Na dvanáctiletou dívku jsou verše docela dobré a ani moc nekulhají. Mně se však, Olinko, ta básnička vůbec nelíbí. Je nějaká falešná. Jeden starý básník sice taky tvrdil »Nevěřme nikomu ve světě širém, nemáme jednoho přítele tam«, ale ty jsi tohle napsala proto, abys odůvodnila, proč se už dlouhou dobu tak divně chováš. Nechtěla jsem ti to takhle naplno říct, poněvadž jsem doufala, že sama dozraješ k tomu, abys to změnila. Když se tě tenkrát před měsícem Martina dotkla, záleželo přece taky na tobě, jak se zachováš. Neměla jsi dopustit, aby se to nedorozumění vleklo tak dlouho! Teď je chudák Martina v nemocnici, a ty chceš v tom hněvu pokračovat. Každý z nás se někdy našňupne, ale bible nám radí, ať se snažíme zvládnout hněv dřív, než zajde sluníčko a skončí den. Zatvrdit se a žít trvale ve hněvu je hřích. Však víš, jak to bylo s Kainem! Ale já bych ti to vysvětlila ještě trošičku jinak:

Říká se, že z malé jiskry bývá velký požár. Když jsem byla docela malá, můj starší bratr si hrál s kluky z vesnice ve stodole na indiány. Venku pršelo, a tak si alespoň na mlatě rozdělali indiánský táborák. Vůbec si neuvědomili, jak to je nebezpečné. Za chvíli ale nějaká jiskra zabloudila nahoru, kde byl zbytek loňského sena. Ještě že ho nebylo víc, jinak by byla stodola rázem v plamenech. Kluci uviděli plamínky a snažili se je udusit plachtami, které tam ležely kdesi v koutě. Když se to však nedařilo, vzali nohy na ramena, aby nedostali výprask. Šťěstí, že střecha byla mokrá a že do stodoly vešel čeledín pro vidle. Jistě to bylo Boží řízení. Čeledín zavolal ostatní dospělé, ale měli co dělat, aby to bez hasičů zvládli. Pamatuju se na dva ohořelé trámy, které připomínaly ten klukovský nerozum. Ale proč to

vypravuji! Ti kluci se tenkrát alespoň snažili hasit, ale ty ses, Olinko, tu počáteční jiskru uhasit nepokoušela a teď už to je nad tvoje síly. Ledacos však, co člověk nedovede zvládnout sám, zvládne s Boží pomocí. Víc ti snad už nemusím říkat.“

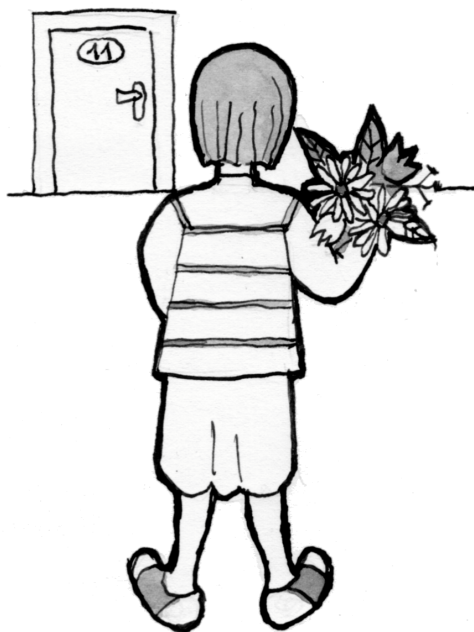

Už dlouho mi babička takhle nekázala. Ale asi má pravdu. Hlavně abych poznala, co mám dělat! - Nakonec si babička dala ode mne ještě zopakovat mou básničku a jak to prý myslím s tou poslední slokou. „Nejprve říkáš, jak to je bolestné, když se přátelé rozejdou, a pak zas, že rádi půjdou životem sami. Buď, Olinko, vděčná Bohu, že ti dal hodné rodiče, kamarády i lidi z církve a že nemusíš jít životem sama! To by se ti brzo přestalo líbit.“ A tak jsem s tou básničkou moc neuspěla.

9. Nebylo to zdaleka tak hrozné

Nebylo snadné se k tomu odhodlat, ale Olina se nakonec vydala za Martinou. V nemocnici číhala na druhém konci chodby, až od Martiny

odejde Anča, totiž paní Nedvědová, a pak teprve zamířila do lví jámy. Ještě před dveřmi pokoje však byla celá nesvá a dost dlouho tam přešlapovala. Zbabělost je protivná vlastnost! Pak přece jen zaklepala a vstoupila dovnitř. U dveří ležela dvě cizí děvčata, ale u okna uviděla Martinu. Seděla na posteli, hlavu měla zapadlou ve vysokém límci a nohy měla spuštěné dolů. „Ahoj!“ zavolala. „Dobře, že jsi přišla dnes, zítra mne už pustí do domácího ošetřování.“ Jako by se mezi ní a Olinou nikdy nic nestalo. Kdyby to bylo před měsícem, asi by Olinu naštvalo, že se Martina tváří jako by nic. Dnes jí to však bylo docela vítané. Cítila, jak se jí ulevilo.

„Můžeme jít na chodbu, tam budeme samy,“ navrhla Martina. Na chodbě si sedly k malému stolku. Chvilí mlčely, pak ale Olina řekla: „Pozdravuje tě Vlád’a. Mrzelo ho, že se za tebou vypravily jen holky. Kdyby šli i kluci, určitě by se k nim přidal. Jít sám se styděl. A stejně by ho sem musel někdo dopravit a to je složité.“ - „Vyříd’ mu, že to vůbec neva a že jsem si na něho taky několikrát vzpomněla,“ řekla Martina. „Když jsem tu tak ležela, došlo mi, že on je na tom skoro taky tak – a napořád. A co ty?“

Spisuješ zas něco?“ Olina si vzpomněla na tu ubrečenou básničku, co napsala o rozbitém přátelství, a raději o tom pomlčela. Jinak však byly za chvíli v pilném hovoru. O deníčku pochopitelně nechtěla Olina mluvit. Ale Martina se sama zeptala tím svým lehkým způsobem: „A co tvůj deníček? Máš ho jistě už napůl plný.“ - „No, píšu do něj,“ připustila váhavě Olina. „Tak to si jednou nad těmi zažloutlými stránkami pořádně popláčeš!“ řekla Martina tím nejnevinnějším hlasem a ušklíbala se, jak jen ona to dovede. I Olina se musela smát: Ta potvora! Tentokrát však Olině táž slova, která ji kdysi tak rozčílila, zněla úplně jinak. Cítila, že Martina má dobrou náladu a chce ji pobavit.

Domů se vrátila ve skvělé náladě. Všichni jako by jí to poznali na nose. „Ty jsi dnes nějak dobře naložená,“ konstatoval pan Vrba. „Kdepak jsi vlastně byla?“ - „Navštívila jsem Martinu,“ snažila se tvářit, jako by to byla ta nejsamozřejmější věc na světě. „Vy jste se smířily?“ vložila se do řeči babička. „Ani nevíš, jak se mi ulevilo. Vždyť jsem se za to modlila celé týdny.“ - „Byla jsem blbá!“ prohlásila Olina sebekriticky. „Vůbec nechápu, že se někteří lidé dovedou urazit kvůli takové malichernosti.“ - „Vida! A to se ti tenkrát nelíbilo, když jsem mluvil o prkotině,“ připomněl pan Vrba.

„To smíření by se mělo oslavit,“ řekla paní Vrbová. Olina měla vždycky podezření, že maminka strašně ráda pořád něco oslavuje – narozeniny, výročí svatby, vysvědčení i návrat z dovolené. Mohla u toho dobře uplatnit své kuchařské a cukrářské umění. Tentokrát ale musela Olina uznat, že maminka má pravdu. Dnes je skutečně pádný důvod k oslavě.

10. Samé radosti

Pondělí 14. června Prožívám takové úžasné období! Co jsme se smířily s Martinou, je všechno úplně jiné! Zdá se mi, že to naše přátelství dříve za moc ani nestálo. Teď je všechno takové opravdovější! Asi měla Alice Barešová pravdu, když mi tenkrát řekla, že jsem náfuca. Co jsem si o sobě myslěla! Chci se změnit! Když jsem se však o tomhle slavnostním rozhodnutí zmínila před babičkou, jen vzdychla a zas mi ocitovala bibli: „Kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl!“ - Jestlipak i Martina šla do sebe? Musím však uznat, že je teď děsně fajn, a já mám z toho obrovskou radost.

Ale to není jediná radost, kterou prožívám. Vlád'a mi oznámil senza

novinu. Je to úplná bomba! Prý bude mít na svatodušní svátky křest. A nejen on, ale i jeho máma - paní Erbanová. Kdo by to řekl? Vůbec jsem to netušila. Asi to bude tím, že mě v posledních měsících cizí záležitosti moc nezajímaly. Všimla jsem si sice, že se Vláďa a jeho maminka vždycky po náboženství zdrželi ještě na faře, ale nic zvláštního jsem v tom neviděla. Možná, že by Martina na mém místě měla aspoň podezření. Ona vždycky byla takový detektiv, co strká nos do cizích věcí - třeba s tím mým deníkem.

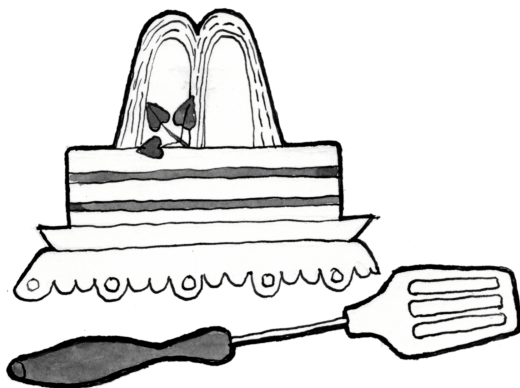
Hrůza! Už jsem zas v tom! »Nesudíte, abyste nebyli souzeni!« poučila by mě určitě babička. Dlouho mi to odhodlání, že se chci úplně změnit, nevydrželo. Raději se proto vrátím k tomu křtu. Vláďa říkal, že po křtu bude u nich doma ještě taková malá oslava a že si na ni může pozvat, koho chce. Samozřejmě, že počítal se mnou, a já jsem pozvání hned na místě přijala.

„No, to je od něho pěkné,“ řekla babička, když jsem se jí o tom zmínila. „Ale to bys mu měla asi přinést taky dárek.“ To mě vůbec nenapadlo. Ale co by to mělo být? „Bibli asi při křtu dostane spíše Vláďova maminka,“ uvažovala babička. „Abych mu dala třeba deník jako mám sama, to se nehodí, vždyť má potíže se psáním,“ probírala jsem další možnosti. „Ale co takhle památníček?“ napadlo babičku. „Mohou mu tam psát děti ze třídy a z církve.“ To je zřejmě dobrý nápad. Zítra se vypravím do města a nějaký moc pěkný památník tam koupím.

„Neměla bys tam také přinést dort?“ zeptala se máma. „Ta oslava bude určitě spojená s pohoštěním.“ Jak jsem už napsala, máma moc ráda vaří a dělá dorty na oslavy. „Mohla bys třeba vymyslet, jak ten dort ozdobíme,“ dodala máma. Ona umí vyrábět opravdu všechno možné. Když jsem byla menší, upekla mi perníkovou chaloupku a školu z trojího těsta. Později udělala z marcipánu labuť a posadila ji na cukrové jezero. Ale co by se hodilo ke křtu? Nakonec jsem na to přišla: „Dokázala bys, mami, udělat ratolístku, jak na ni dopadá voda shora?“ – „To víš, že jo. Jestli bude stačit, když to jen nakreslím různobarevnou polevou, nebude to problém. Mám přece zelený, červený a modrý breton.“ A tak to máme už vymyšlené.

Když jsme všechno promyslely, ozval se táta: „Tak vidíte, že všechno nakonec dopadne jako v tom Havlíčkovi.“ – „V jakém Havlíčkovi?“ ozvala jsem se nechápavě. „No přece v tom Havlíčkově veršování. Kníže Vladimír se dal pokřtít a byl pak svatý.“ – „Jenže Vláďa není a nikdy nebude

svatý,“ prohlásila jsem důrazně.

11. Z dopisů našich čtenářů

Kteréhosi odpoledne našla Olina na svém stolku nenápadně otevřený církevní časopis, který odebírala babička. Přelétla očima obě stránky a zastavila se u rubriky: »Z dopisů našich čtenářů.« Pod nejdelším úryvkem byl podpis: Rut Skákalová. To je přece babička! žasla Olina. Babička byla moc pyšná na křestní jméno. V době, kdy se narodila, byly v módě Jaroslavy, Milady, Květy, Růženy a Jarmily, ale její prostý venkovský otec jí proti všem zvyklostem dal biblické jméno Rut. Jednak byl zbožný písmák, jednak se jméno Rut dobře hodilo pro děvče z hospodářství, kde se všechno točí kolem toho, jaké budou žně. Olinu ovšem teď nezajímalo, jak se babička jmenuje, ale byla zvědavá, co babička poslala do redakce. A tak se dala do čtení:

„Před časem napsala má dvanáctiletá vnučka humorný příběh o starých lidech. Babičky se podle něho věnují jenom úklidu bytu a zaostalí dědečkové se brání, že nechtějí mít nic společného s mobilem a jinými vymoženostmi moderní doby. Možná, že to tak bývá, ale není to zdaleka všechno. Myslím, že staří lidé mohou být v rodinách užiteční ještě jinak, než že uklízejí rozházené šaty a venčí pejska, když na to nemá nikdo jiný čas. Pán Bůh nás tu patrně ponechává ještě pro něco jiného. Často nám dopřává, abychom prožívali novou životní radost s vnučaty. To je však pro nás staré závazek a úkol. Vždyť ti nejmenší - ale výjimečně i ti do-

spívající - se na nás obrazení se svými radostmi a nezdědky i se svými bolestkami. Dokážeme v takových případech jen přísně kárat, nebo umíme také trpělivě naslouchat a občas naznačit, co pokládáme za správné? Říká se, že zkušenosti jsou nepřenositelné a že staří lidé mají pamatovat, že mladí mají svůj život. Ale snad může Pán Bůh napomoci, aby se něco z toho, co nám je drahé, uchytilo v srdcích těch, které máme rádi. Určitě bych se nerada pletla druhým do života, přesto se snažím alespoň občas se zmínit, jak mě Pán Bůh vedl životem a jaká je jeho vůle. Vždycky se také budu za své drahé modlit. Vždyť velkou moc má modlitba spravedlivého, jak se to píše v Písmu svatém, i když to s naší spravedlností bývá všelijaké. Modlím se i za sebe, aby mi Všemohoucí dal na stará kolena aspoň špetku pravé moudrosti a učil mne myslet víc na druhé než na sebe.“

Olina se zamyslela. Ten časopis sem babička rozhodně nepoložila jen proto, aby se pochlubila, že otiskli její dopis. Spíš jako by dávala Olině nahlédnout, co jí leží na srdci. Babička se tedy chce ještě ve stáří učit porozumění a lásce k druhým. Není na čase, aby se Olina pokoušela o totéž? Složila noviny a odnesla je do pokojíku babičce: „Babi, ty sis taky někdy psala deník?“ - „Já a deník? Na to jsem neměla čas. Ale proč se ptáš?“ - „No, protože ti to psaní docela slušně jde,“ řekla Olina odbornicky. „Děkuju ti za uznání,“ zasmála se babička. „Asi jsem celá po tobě, Olinko!“ - „To by sis tedy dala!“ musela se smát i Olina.

12. Všecko je v pohybu

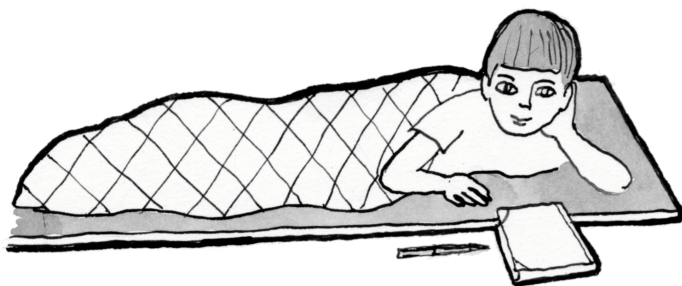
Středa 7. července Prostředí, ve kterém píšů, je docela zvláštní. Podlaha v téhle místnosti je pokrytá karimatkami a na každé z nich někdo spí. Ze spacáků se ozývá oddechování, z kouta, kde spí tatínkové, i chrápání. Je nás celkem osmnáct a jsme na cyklistickém puťáku. Píšů při baterce, poněvadž paní farářka světlo na stropě už zhasila.

Už začátkem června nás paní farářka překvapila při náboženství návrhem: „Co kdybychom spolu strávili kus prázdnin?“ A pak nás seznámila s plánem „od fary k faře“. Skoro každé dítě má kolo nebo si ho může vypůjčit. Proč bychom se tedy nevydali na kolech na menší nenáročnou túru? Jelo by se po všelijakých kolařských stezkách a vedlejších silnicích - jen tak asi patnáct dvacet kilometrů denně, aby všichni stačili. Paní farářka měla už vymyšlený i tak zvaný itinerář - trasu, po které pojedeme, a kdy kde máme být. Nejlepší na tom plánu bylo, že se pokaždé mělo dojet na některou faru - evangelickou nebo katolickou - a tam v nějaké místnosti přenocovat. Paní farářka už dokonce měla odevšad odpověď, že s námi budou počítat.

Jenže když jsem to ohlásila doma, všichni se svorně postavili proti. Teprve když jsem se dala do příšerného breku, táta s mámou začali měkňout. Ale když to zpozorovala babička, spustila: „Musíte jí to kategoricky zakázat! Vždyť bych umřela strachy.“ Není to od babičky divné? Do toho církevního časopisu přece napsala, že se nechce plést druhým do života. To, že by umřela strachy, jsem jí stejně nevěřila, poněvadž ji nedávno doktorka chválila, že má srdce jako zvon. Pokračovala jsem tedy v kvílení, že jsem celé dětství a mládí uvázaná k dospělým jako pes na vodítku, a to jen proto, že jsem jedináček. Babička viditelně zakolísala a pak se obrátila na tátu: „Ty mi ale hned teď musíš slíbit, že pojedáš s ní! Je to tvá svatá povinnost jakožto otce a presbytera.“ Táta zaváhal, když však na něho babička stále vyvalovala oči, řekl s povzdechem: „Tak dobře, snad aspoň shodím nějaké to kilo!“ Máma mi pošeptala: „Mezi námi děvčaty, Olinko, kdybys viděla, že táta už nemůže, přimluv se u paní farářky, ať na deset minut zastaví.“ Nakonec se ukázalo, že podobných úzkostlivých rodičů je víc, a tak s námi šlape celkem pět tatínků. Tatínkové dbají hlavně na to, abychom měli na hlavě přílby, a když tlačíme kola do kopce, říkají uštvane: „Teď by bodlo pivo!“

Paní farářka přibrala k našemu pelotonu i Vládovy bratry Vaška

a Tonda, i když nejsou pokřtění. Skvělé však je, že se každý den vidíme taky s Vlád'ou. Ten ovšem necestuje s námi na kole, ale je ubytovaný s paní Erbanovou u nějakého jejich známého ve starém mlýně přibližně uprostřed naší cesty. Odtamtud Vlád'a s maminkou vyrážejí každodenně autem a čekají na nás vždycky na smluveném místě. Mají na starosti také naše bágly, spacáky a zásoby, takže můžeme cestovat bez zátěže. Je to dobře vymyšlené.

Zatím jsme spali jednou dokonce v sakristii, ještě romantičtější by však byla márnice. Když si večer zazpíváme a společně se modlíme, děkujeme Pánu Bohu za krásné chvíle a vzpomínáme na vzdálené mámy a sourozence. Víím, že taky máma a babička se určitě modlí za mě, za tátu i za naše přátele. A když tu tak spokojeně ležím, napadá mě: neměla bych taky projevit Pánu Bohu vděčnost za to, že mi pomohl dát to do pořádku s Martinou?

Škoda, že tu Martina není! Letos je s Ančou a Otíkem na Kanárských ostrovech. Než odjela, ukazovala mi v průvodci, že jméno ostrovů je odvozeno od latinského slova „canis“, pes, poněvadž tam žili zdivočelí psi. Táta však tvrdí, že to jazykově neodpovídá a že tam odedávna hnízdili divocí kanáři. - Ted' však už musím končit. Už se těším na poháry, co slíbila máma připravit na oslavu našeho návratu.

CO VŠECHNO SE MŮŽE STÁT

II. část: O zatoulané Anče

Úvodem

Vzpomínáte ještě, jak se Olina Vrbová a Martina Nedvědová rozkmotřily a co to stálo času a námahy, než se zase smířily? Vzpomínáte ještě na Olinina tátu, mámu a babičku, na Martininy rodiče Otíka a Anču, na ochrnutého spolužáka Vlád'u Erbanu a na paní farářku? Tak to je dobře, poněvadž s nimi se budete setkávat i v následujících kapitolách.

1. Babiččin odkaz

Jestli byl někdo zdravý a odolný, pak to byla Olinina babička. Když měla Olina příušnice a plané neštovice, babička tátu a mámu odháněla: „Jen jděte raději dál, ať něco taky nechytnete! Na ošetřování snad ještě stačím. Mráz kopřivu nespálí!“ A pilně vyměňovala Olině obklady a propocené prádlo, běhala do lékárny a absolvovala s vnučkou kontroly u doktorky. Stejně trpělivě opatrovala syna, totiž Olinina tátu, a snachu, když je občas sklátila chřipka. Babička byla prostě nezmar a záhada pro všechny bacily, kteří u ní marně hledali přechodné nebo trvalé bydliště.

Že by babička mohla vážně onemocnět, si snad nikdo ani nedovedl představit. Nedlouho potom, co babička napomohla Olině a Martině k usmíření, se však začalo dít něco nezvyklého: babička se občas uprostřed práce zčistajasna sebrala a šla si lehnout: „Musím se na chvíli natáhnout. To víte, nebudu věčně mladice.“ - „Neměla by sis zajít k doktorovi?“ navrhl jí pan Vrba, kterého babiččino nezvyklé chování zneklidnilo. „Kvůli každému píchnutí přece nepoběžím na polikliniku!“ Nakonec však k lékaři šla - a lékař ji poslal rovnou do nemocnice, kde ji po dvou dnech operovali.

Po operaci jako by babička nemohla už najít svou vytrvaleckou formu. Jak v nemocnici, tak později doma většinu dne proležela v posteli. Jen občas se přišourala do kuchyně na kus řeči nebo si pustila hudbu z rádia na stolečku u postele. Často však Olina babičku zastala, jak jen tiše pohybuje rty a asi se modlí. Vnuččina přítomnost babičce ale rozhodně nevadila. „Tak pověz mi, jak jsi dopadla při tom opáčku,“ chtěla babička vědět. „Řádil Suchar hodně?“ K tomu je třeba vysvětlit, že přezdívkou Suchar pro učitele přírodopisu vymyslela Martina Nedvědová, která byla na takové věci mistr.

Někdy babička začala vést s Olinou vážné řeči, což ostatně dělávala i tehdy, když byla ještě zdravá: „Víš Olinko, já bych si strašně přála, aby z tebe jednou vyrostl takový člověk, kterému nejde jen o vlastní osobu a o vlastní prospěch. Sobců je všude jako máku, ale těch nesobeckých, obětavých lidí spíše jen jako šafránu. Já se už asi nedočkám, že budeš dospělá, ale myslí vždy na druhé!“ No, to zní skoro jako babiččino odkaz, napadlo Olinu, ve které - jak víme - dřímala vzletná básnická duše.

Netrvalo dlouho a babičce se ještě přitížilo a musela znova do nemocnice. Pan Vrba ji navštěvoval téměř každý den a také Olina s mámou chodily za ní dvakrát třikrát v týdnu. Pak však jednou pozdě večer zazvonil u Vrbových telefon a když ho pan Vrba odložil, prohlásil: „Musím rychle do nemocnice.“ Domů se vrátil sanitkou, která přivezla i babičku. Babička však měla zavřené oči a svět kolem sebe už nevnímala. Sanitáři ji zanesli přímo do jejího pokoje. „Má bolesti?“ zeptala se soucitně paní Vrbová. „Myslím, že už ne,“ odpověděl pan Vrba a do očí mu vstoupily slzy. „Umírá?“ chtěla vědět Olina, i když to tušila. „Ano,“ odpověděl otec. „Zůstaneme ale u ní. Budu ji držet za ruku, kdyby se probrala.“ Babička se však už neprobrala a k ránu vydechla naposledy.

„A ty ses vůbec nebála u babičky sedět, když byla už skoro nebožtík?“

vyzvíдалa Martina, když jí Olina o všem vyprávěla. „Když se babička sama nebála hovořit o své smrti, tak proč bych se měla najednou bát já?“ podívala se Olina.

Za týden se sešli v kostele všichni, kdo měli babičku rádi, a nebylo jich málo! Paní farářka měla krátké kázání, v kterém připomněla babičku, a při modlitbě poděkovala Pánu Bohu ze její obětavou lásku. Olině se zdálo, že to není ani moc veliký rozdíl proti nedělím, kdy babička ještě sedávala s ostatními v lavici.

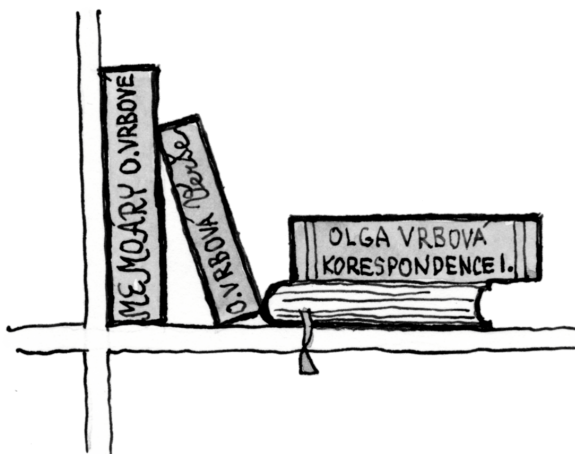
2. Slavná korespondence začíná

Už před prázdninami prozradil Vlád'a Olině, že se asi budou stěhovat. Na to si Olina vzpomněla, když v září poprvé přišla do třídy a nikde tam neviděla speciální židli, na které Vlád'a sedával. Třídní dětem vysvětlila, že Erbanovi odešli z města na venkov, a to právě hlavně kvůli Vlád'ovi. Asi v polovině září pak došel Olině od Vládi dopis. Byl napsán pěkně čitelně na počítači a Olina si marně lámala hlavu, zda to napsal Vlád'a sám, nebo to nadiktoval některému bráchovi.

„Milá Olino,“ psal Vlád'a, „zdravím Tě z nového bydliště. Naši tady koupili docela zachovalý domek s velikou zahradou. Pokud neprší, celé hodiny sedím venku pod starým ořešákem. Až začnou padat ořechy, budu se asi muset přemístit někam jinam, abych nedostal do hlavy, cha, cha. Máme tu taky dvě polodivoké kočky. Nedají se chytit, ale každé ráno přicházejí a čekají, že dostanou něco k jídlu. Bráčové i já bychom měli rádi psa, ale s tím musíme ještě počkat. Maminka mě zas musí dovážet do školy a ze školy, ale ve škole se mi moc nelíbí. Je to škola pro takové případy jako jsem já. Jsou tam ale i děti, které jsou na tom ještě hůř. Stýská se mi po staré třídě tam u vás. Tady mezi postiženými spolužáky je to smutné, mezi zdravými dětmi se mi líbilo víc. Hloupé také je, že tu není sbor. Je tu vlastně poblíž evangelická fara, ala ta je neobsazená. K vám to je moc daleko a maminka si v neděli potřebuje odpočinout od ježdění. Tak si alespoň čteme různé příběhy z bible. Co děláš a co dělá Martina? Piš! Piš! Piš! Zdraví Tě Vlád'a.

P. S. Esemesky nemám moc rád. Lepší jsou dopisy. Ty si můžu schovat a znova přečíst i po delší době.“

Vlád'ův dopis Olinu dost zarmoutil. Dovedla si představit, že ve škole, kde jsou všechny děti nějak postižené, moc zábavy není. Škoda, že je to teď k Vlád'ovi přes třicet kilometrů, jinak by ho mohla navštěvovat. Aspoň by tak plnila i babiččino přání, aby nemyslela jen na sebe. Ale s tím dopisováním je to vlastně skvělý nápad! Jak víme, Olina byla v té době rozhodnutá stát se básnířkou nebo alespoň novinářkou. Psala si horlivě deníček a dělala si naděje, že až jí jednou vyjde pár básnických sbírek, nabídne k otištění i deník. Každého bude přece zajímat, co se honilo hlavou autorce, když dospívala v dívku. Teď tu je však další příležitost k literární tvorbě: Budu psát Vlád'ovi každý týden a jeho dopisy si budu schovávat. Možná, že jednou, až budu pohřbená na Slavíně, vyjde má korespondence s Vlád'ou, jako vyšla korespondence Sandové se Chopinem. Jen jestli se ale také Vlád'a jednou proslaví, aby lidé o naše dopisy stáli!

3. O zatoulané Anče

Bylo už po večerních zprávách, když za Olinou přiběhla Martina. Oči měla opuchlé od pláče a hlas měla celý roztřesený, což bylo u ní něco naprosto nezvyklého: „Můžeš jít ještě na chvíli ven? Musím ti říct něco strašně důležitého.“ Když se Olina dovolila táty a vrátila se k Martině, přešla děvčata silnici a sedla si na lavičku v přístřešku na autobusové zastávce.

„Jen si představ, co mi udělala Anča! Víš přece, že dělá průvodkyni do

Španělska. Z toho posledního zájezdu se nějak dlouho nevracela a když jsem se ptala Otíka, kdy Anča přijede, začal se chovat strašně divně. Prý přece vím, že se to Anče někdy nečekaně o nějaký ten den protáhne. Je prý taky možné, že má ještě nějaké neplánované jednání v Praze. Ať se prý nestarám, že se všechno vysvětlí. Vždyť přece, kdyby se Anče něco stalo, dávno by nás o všem informovali. Mně se to nějak nezdálo, ale už jsem se neptala. Dnes ale přišly od Anči dva dopisy - jeden pro Otíka a jeden pro mě.“

„Tak už mě nenapínej, a řekni, co se stalo!“ přerušila Martinu Olina. „Já ti to tedy raději přečtu. Asi to bude rychlejší,“ řekla Martina a vytáhla z kapsy na bundě dopis:

„Moje drahá, drahá Martinečko, musím se Ti s něčím svěřit. Už před časem jsem tady při jednom zájezdu poznala báječného člověka a nedovedu si budoucnost představit bez něho. Víím, že tím asi ubližuji Otíkovi, který mi nikdy neudělal nic zlého, ale bylo to silnější, než já. Musím jít za hlasem svého srdce. Nejsi už malá, doufám, že to pochopíš. Ten muž se jmenuje Alfonso a je to umělec. Odešla jsem s ním do La Coruni, kde hraje v orchestru na klarinet. La Coruña je přístav a leží stejně jako poutní místo Santiago de Compostella v severošpanělské Galicii u Atlantického oceánu. Je tu moc krásně a až to vyřešíme s Otíkem, hned Tě sem pozvu. Sama se budeš moci rozhodnout, kde a s kým budeš chtít bydlet. Zvláštním dopisem prosím Otíka, aby k vám vzal zatím tetu Kláru. Je svobodná a určitě vám ochotně pomůže, abyste nebyli na všechno sami. Vidíš, že na všechno myslím. Zatím Tě tisíckrát líbám a Alfonso Tě také pozdravuje. Tvá Anča.“

„No co tomu říkáš?“ zeptala se Martina. „Ona jde ze hlasem svého srdce a chce, abych to chápala. Copak to jde jen tak se vykašlat na všechno, co bylo, a zamilovat se po uši do nějakého Aloise nebo Alfonse? Ten chlap určitě vypadá jako podloudník z »Carmen«!“ S tím si ovšem ani Olina nevěděla rady.

„Co chtěla Martina?“ vyzvídala paní Vrbová, když se Olina vrátila domů. Olina, která měla hlavu plnou toho, co jí Martina právě svěřila, zaváhala: „Dovedete držet jazyk za zuby?“ - „Nejsi, Olinko, nějaká přidrzelá?“ řekl pan Vrba. „Jestli jde o čistě soukromou záležitost, tak nám to raději řekni, abyste nevyvedly nějakou hloupost. To víš, že to nebudeme nikde roztrušovat.“ Olina se uklidnila a rodičům všechno pověděla. „Ale vy byste něco takového nikdy neprovedli, že ne?“ zakončila a zadívala se upřeně na rodiče.

„Víš, Oli,“ řekl pan Vrba, „když si snoubenci při oddavkách podají ruce, v některých církvích jim je kněz ovine takovým pruhem látky, kterému se říká štóla. Má to naznačit, že muž a žena jsou svázáni pevným poutem lásky na celý život. Také v naší církvi opakuje farář Ježíšova slova: »Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!« Novomanželé také slibují, že si budou celý život věrní a že budou spolu prožívat radostné i smutné věci. Kdo na to zapomíná a hledá si štěstí jinde, ten vlastně toho druhého zrazuje. Ale my se do žádných takových pokusů pouštět nechceme, vid', Vlastičko?“ usmál se pan Vrba na manželku. To Olinu uklidnilo.

4. Pěkní rodiče

Martina byla pořádně rozmazlená. Vždycky se všichni točili kolem ní jako kolem princezny z Andersenovy pohádky o sviňáčkovi. Proto ji zpráva, že Anča zůstane ve Španělsku, pěkně vzala. Také Otík to pořádně sebralo. Vždyť na psacím stole doma i v zaměstnání měl vždycky fotografii s Ančou a Martinou. A teď tohle! Zatím však co se Martina střídavě vztekala a prolévala potoky slz, Otík se uzavřel do sebe. Dříve věnoval Martině každou volnou chvíli, chodil s ní hrát tenis a učil ji na kytaru, teď však byl k nepoznání. Hned ten den, kdy došly dopisy ze Španělska, večer zmizel a vrátil se až pozdě v noci. Podle toho, že si zpíval a vrážel do nábytku, probuzená Martina poznala, že se opil. Při snídani proto ani nepromluvila a než Otík odešel do práce, výhružně mu řekla: „Jestli to uděláš ještě jednou, hned odjedu za Ančou!“ Pak se jí však roztřásla brada a dala se do

breku. Vždyť jak by se vůbec k Anče dostala? A co ten odporný Alfonso, co jí odloudil mámu? A kromě toho, vždyť má Otíka ráda! Kdyby měla ztratit i jeho, zůstala by jako ta Jana Eyrová, co trávila dětství nejprve s proradnou tetou a pak v lowoodském sirotčinci!

Ta teta se však opravdu objevila! Byla to Otíkova sestra Klára. Byla o dost starší než Otík, takže byla už v penzi. Předtím dělala kresličku ve stavební firmě a byla to strašná puntíčkářka. Před několika lety se jí Martina prostořece zeptala, proč se nevdala, a teta jen stručně odpověděla: „Nejsem přece blázen!“ Hned po svém příchodu zavedla teta nové pořádky: „Beru si na starost přípravu večere, žehlení prádla a větší nákupy. Jestli jste zvyklí ráno na čerstvé pečivo, přivstaňte si a dojděte si pro ně! Pračku a myčku nádobí si obslužte sami, nejsem na ně zvyklá. V pátek, Marti, vyluxuješ celý byt a utřeš všude prach. Ostatní povinnosti máš vyvěšené na kuchyňských dveřích. V sobotu vyrážím na výlety s turistickým oddílem, v neděli chodím na obědy k „Beránkovi“. Jak si to zařídíte vy, je mi jedno. Jsem tu jen pro první čas, aby lidé neřekli, a nemíním dělat jen tak z křesťanské lásky vaši otrokyni. Dobře si to zařídila vaše matinka, když zůstala v tom Španělsku!“

Když Martina hledala zastání u Otíka, řekl: „Klára má úplně pravdu, chce-li, aby ses konečně začala starat sama o sebe. Však je nejvyšší čas!“ Ten zrádce! Takhle vydat vlastní dceru napospas té duře! Brzy si ho teta omotá jako onuci! Ne, tyhle novoty nebyly nic pro zhýčkanou Martinu.

Když si stěžovala Olině, Olina si vzpomněla na babičku. Jak mohou být lidé různí! Babička nikdy neřekla, že se kvůli druhým nebude omezovat. Zdálo se naopak, že ji žít pro druhé těší. Ale Martina to opravdu nemá teď jednoduché!

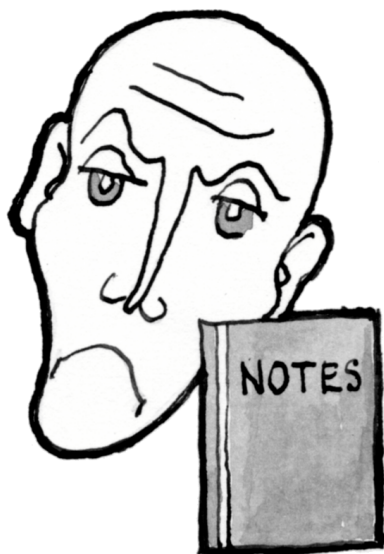
5. S Martinou to mává

Olina vždycky patřila k nejlepším ve třídě. S Martinou to tak jasné nikdy nebylo. A teď, když ji Anča tak hanebně vypekla, čtyřky a pětky nedaly na sebe dlouho čekat. To, že Martinina matka zůstala v cizině, se nedalo na malém městě utajit a většina učitelů s Martinou cítila. Kdo však byl zcela neoblomný, byl Suchar. Suchar byl vůbec zvláštní případ. Učil přírodopis - předmět, který by mohl být docela zajímavý. Vždyť příroda kolem nás je tak pestrá, plná pozoruhodných věcí, rostlin a živočichů. Psi nebo koně bývají dokonce hlavními hrdiny oblíbených televizních seriálů. Suchar však dokázal udělat z biologie tu největší otravu na světě. Když začal odříkávat novou látku, bylo to, jako když bubnuje na střechu déšť. Člověk to chvíli vnímá, pak ale začne usínat. Prostě nuda. Nadšení pro svůj předmět rozhodně v nikom nevzbudil. Ještě protivnější to však bylo, když Suchar začal zkoušet. Když někoho vyvolal k tabuli, jako by se v něm probudila kočičí touha pořádně potrápit chycenou myšku. A na to teď doplácela Martina. Hlavu mívala nyní plnou jiných myšlenek, než úvah, co je to u hmyzu proměna nedokonalá. Proto ji Suchar snadno nachytil:

„Tak mi pověz, Nedvědová, něco o letounech!“ O letounech? Martina vytřeštila oči, jako by pan učitel od ní požadoval, aby vyjmenovala všechny víly a obry, o kterých kdy četla. Vůbec si v té chvíli nemohla uvědomit, že jde o netopýry a kaloně. „No tak, bude to, Nedvědová?“ začal dotírat Suchar. „Tak já ti pomůžu. Jsou letouny bitevní, bombardovací, stíhací...“ Z lavic se ozval smích, ale Martina jako by pořád nechápala. „Víš, co? Jdi si sednout a jestli tě ještě jednou nachytám nepřípravenou, pozvu si sem někoho z rodičů.“

Olina, která s Martinou prožívala všechny její současné trampoty a bídy, měla co dělat, aby nevyskočila a nezačala Martinu hlasitě obhajovat. Pak se však uklidnila a rozhodla se pro něco jiného. O přestávce se sebrala a zaklepal na dveře přírodovědného kabinetu. „Co si přeješ, Vrbová?“ zeptal se Suchar, který právě zavěšoval na podstavec ilustrovanou tabuli s přehledem savců. „Pane učiteli, já bych vám ráda řekla něco důležitého

o Martině Nedvědové.“ Suchar se zadíval na Olinu přes brýle, což dobře odpovídalo jeho skutečnému jménu Kouklík. Netvářil se však přísně, ani potměšile, ale spíš pobaveně: „No jestli je to tak vážné, tak spust’!“ – „Vy jste, pane učiteli, řekl Martině, že si zavoláte někoho z rodičů, ale ona to má teď s rodiči špatné,“ začala Olina diplomaticky a pak vylíčila Sucharovi co nejbarvitěji celou Martininu patálii. „O tomhle jsem doopravdy nevěděl,“ řekl Suchar, když skončila. „Uvidíme, co se dá dělat. Ale ty sama bys jí měla podat pomocnou ruku! Jestli jí chceš opravdu prospět, nestačí, když se budeš chodit za ni u kantorů přimlouvat. Vezmi si na starost, aby byla příště lépe připravená, a já ji ještě vyvolám. A teď už upaluj!“ Ale vždyť on mluví skoro tak, jak by mluvila naše babička! prolétlo Olině hlavou, když už zas stála před dveřmi kabinetu.

6. Hlavně nevzdychat!

Strašně to letí! Vždyť to je už rok, co paní farářka zorganizovala kolařské putování „od fary k faře“. Letos však nic takového nebude. Paní farářka se vdala a odjela s manželem k jeho rodičům. S tím manželem to bylo pro všechny překvapení. Jmenoval se Emil Vycpálek, byl to kolega

paní farářky ze studií, ale doposavad působil až na druhém konci republiky. Navštěvovat se moc nemohli, poněvadž v neděli měli oba své povinnosti, a tak se o jejich známosti dlouho nevědělo.

Dovedete si představit, jaká to byla bomba, když jednou v neděli paní farářka zůstala sedět mezi posluchači a ve farářské lavici se objevil v taláru cizí muž, kterého kurátor v ohláškách představil jako jejího snoubence! „To není možné!“ kroutila hlavou sestra Všetečková, která byla vždy hrdá na to, že jí nic neunikne.

Pokud jde o zevnějšek, snoubenec docela ušel, i když byl o „lívanec“ menší než paní farářka. Horší to bylo s jeho hlasem. Při zpěvu písní, kde se většina přítomných škrtila při každém vysokém „es“, byl ovšem vysoký hlas docela výhodný, ale při kázání to trochu vadilo. „Kdyby žil dříve, mohl by s tím svým kontratenorem zpívat v opeře ženské role,“ řekla doma žertem Olinina máma.

Tedy tedy byla paní farářka už vdaná a chystala se na dovolenou. Co však dětem ze sboru zařídila už s předstihem, jak bylo jejím zvykem, byl pobyt v církevním táboře. Přihlášena byla i Olina. Co však bude ty dva týdny s Martinou? Ta rázná a sebevědomá amazonka si v poslední době navykla nad vším vzdychat a Olina se držela jako klíště.

Olina si s tím nevěděla rady a svěřila se s tím paní farářce: „Co byste dělala na mém místě?“ - „Co bych dělala na tvém místě, to nevím, ale vím, co hned teď sama udělám,“ řekla paní farářka. Pak následovala asi čtvrt hodina telefonování a výsledek byl, že paní farářka mohla sdělit Olině: „A je to! Ještě se vyšťáralo jedno místo pro tvou kamarádku. Musíš ji jen přesvědčit, aby opravdu jela.“

A tak se Olina s Martinou ocitly na táboře. Tábor sousedil na jedné straně s lesem, na druhé straně s rybníkem. Chatičky na ubytování byly téměř nové. Starší vedoucí vzpomínali, že to bylo lepší, když tu ještě byly obyčejné sruby a když se táborníci chodili

mýt do potoka v lese. Co se však dá dělat: hygienici jsou přísní a umývárna je docela dobrá vymoženost. V chatičce, kam byly přiděleny Olina s Martinou, už byly ubytované dvě neznámé holky, ale do večera už byly všechny čtyři jedna ruka.

První dva dny nebyly pro Martinu snadné. Vždyť i když věděla, že se Olina a Vláďa Erban hlásí k církvi, sama se doposavad bez kostela obešla. To ranní čtení bible a modlení byly pro ni asi tak samozřejmé jako pro Ev-

ropana čínské jídelní hůlky. Třetí den však už věděla, co přijde, a rozpaky pomalu mizely. Nejlepší byly ovšem hry. To nebyly hry jako ve škole v přírodě. Jednou to byly závody orientálních žen s hrncem vody na hlavě, po druhé budování Schweitzerovy nemocnice v Lambarene, potřetí zdramatizované vyprávění o milosrdném Samaritánovi. Poněvadž Martina příběh neznala, připojila se k zlosynům, kteří přepadli nebohého pocestného. Konečně to byla zas ta stará Martina. S řevem vyběhla z úkrytu a snažila se přepadeného zasáhnout obuškem z kuchyňské kverlačky. Jak ubíhaly dny, s údivem po večerce zjišťovala, že si za celý den vůbec nevzpomněla na rodinné trable a že je život docela zábavný.

7. Rozčarování

Když se děvčata vrátila z církevního tábora, čekal Martinu doma dopis od Anči. Zde je nutno prozradit, že první dopisy z La Coruni nechávala

Martina opovržlivě neotevřeně. Stejně tak odkládala mobil, když se z něho ozval matčin hlas. Pak však na to přišel Otík a Martině domluvil: „Víš, neotevřeně dopisy se vyskytují ještě tak někde ve starých románech a obyčejně všechno jen zkomplikují. Tak nejanči! Kromě toho Anča je stále ještě tvá máma. Kdyby se se mnou něco stalo, teta Klára se o tebe nebude starat - natolik ji přece znáš. Hlavně si ale nemysli, že tě Anča přestala mít ráda. Jen si vzpomeň, jak za tebou hned přiletěla, když jsi měla vloni ten úraz.“ Martinu sice tahle domluva s Ančou neusmířila, ale aspoň ji přiměla, že psaní ze Španělska vzala na milost. Obyčejně pak dopis vzala a přečetla ho i Olině.

Tentokrát paní Nedvědová psala: „Drahá Martinko, možná, že Tě překvapilo razítko na obálce. Nepíšu už ze Španělska, ale z Norimberka. V La Coruni to už nebylo k vydržení. Ta Alfonsova dcerka z prvního manželství se jmenuje Maria Mercedes, což znamená Marie Milosrdná. Ale ke mně rozhodně milosrdná nebyla, chovala se spíš jako zuřivá fúrie. Co jsem s ní zkusila! Myslela jsem, že až přijedeš za mnou, budete si spolu rozumět a budete jako vlastní sestry. Ale ona mě za mou dobrou vůli jen terorizovala, odmlouvala, nechtěla ode mě nic jíst a říkala mi »Ty pitomá Češko!« (samozřejmě španělsky).“ Martina přerušila čtení a podotkla: „Vůbec se tě holce nedivím. Na jejím místě bych se chovala úplně stejně.“ Pak pokračovala v předcítání: „Ty jsi, Martinko, má jediná holčička! Strašně se mi po Tobě stýská. Doufám, že se ti Otík věnuje a že dobře vycházíte s tetou Klárou. I uprostřed té smůly mám však přece jenom trochu štěstí. Němečtí přátelé mi to zařídili se zaměstnáním. Dělán teď pokojskou v norimberské YMCE. Žádná nóbl práce to není, ale alespoň tu uplatním své jazykové znalosti. Je mi líto, že si Tě zatím nemůžu vzít k sobě, ale Tobě je stejně asi lépe v našem starém domově. Ale alespoň jsme si teď blíž, vždyť Norimberk je kousek od českých hranic. Moc na vás vzpomínám. Tvá milující matka Anča.“

„Nezdá se ti,“ zauvažovala Martina, „že Anča dostala za vyučenou?“ - „Víš, Martino, to bych asi nedokázala o mámě říct,“ dost přísně odpověděla Olina. „Vzpomínáš, jak jsme na tom letním táboře probírali Desatero? Říkalo se v něm, že máme rodiče ctít.“ - „Ale co když rodiče zklamou a udělají něco ošklivého?“ nevzdávala se Martina. „Jenže v tom přikázání se o ničem takovém nemluví,“ odpověděla trochu nejistě Olina. „Vylomeniny dělají mladí i staří,“ říká táta. A ty bys přece měla mít radost, že tvoje

máma tu svou chybu poznala a z toho okouzlení vystřízlivěla!“ - „No, snad máš pravdu,“ připustila Martina.

8. Jak povyrazit Otíka

Od Vládi došel už asi patnáctý dopis: „Milá Olino, tentokrát mám moc dobrou zprávu. Už dříve jsem Ti psal, že tu je poblíž evangelická fara. Donedávna v ní bydlel jen kostelník a hrobař v jedné osobě. Teď nás však navštívil nový farář. Je takový menší a má dost pisklavý hlas. To však není tak důležité. Důležité je, že jsme se od něho dozvěděli, že to je manžel vaší paní farářky. Bydlet budou spolu nastálo tam u vás, ale on bude dojíždět sem. Občas přespí na naší faře a vždycky se prý staví také u nás a bude mě učit. Asi se přidají i bráchové, i když nejsou zatím v církvi ...“ - To tedy byla opravdu moc dobrá zpráva. Jak se všechno nečekaně vyřešilo! To určitě nebyla jen náhoda!

Dobré bylo i to, že se Martina postupně dostávala ze své ponuré, někdy až pohřební nálady. Ve škole už nebyla tak roztržitá a stále častěji bylo slyšet její koňský řehot. Také doma s tetou Klárou jakž takž vycházela. Horší to však bylo s panem Nedvědem. Otík byl stále zasmušilejší a uzavřenější.

„Už s ním není vůbec žádná zábava,“ stěžovala si Martina Olině. „Nediv se,“ hájila ho Olina. „Měl asi tvou mámu moc rád. S tetou Klárou, jak to pokaždé líčíš, moc psiny není a ty ses chovala v posledních měsících taky dost divně. Ale víš, co? Ty bys mohla pro svého tátu něco udělat. Mohla bys mu teď dělat společnici.“ - „Společnici?“ podivila se Martina. „Já jsem si vždycky myslela, že společnici měly jen staré bohaté anglické dámy.“ - „Kdepak! Když umřela prvnímu našemu prezidentu Masarykovi manželka, tak mu prý dělala společnost starší dcera. Rozmlouvala s ním, doprovázela ho a starala se, aby všechno klapalo, když byla u nich větší sešlost.“ - „Tak to bylo něco jako dneska první dáma!“ ožila Martina. „Že bych dělala Otíkovi první dámu? Nedovedu si představit, co tomu řekne teta Klára, ale zkusím to.“

Od toho dne se Martina pokoušela pana Nedvěda při každé vhodné i nevhodné příležitosti povyrazit. Když se třeba Otík jednou vrátil k večeru ze zaměstnání, našel v obývacím pokoji dámskou party, složenou z Martininých spolužaček. V čele stolu bylo pro něho připraveno volné křeslo, nemohl tedy odmítnout účast. Třináctileté a čtrnáctileté ladies se

většinou jen hihňaly a šťouchaly, poněvadž měly trošičku trému, ale když jim Otík začal džentlmensky nalévat kolu, pomalu se uklidnily. Poněvadž to Martině s vedením duchaplné konverzace moc nešlo, musel zábavu brzy převzít sám Otík. Nakonec se však mejdan docela vydařil.

Podruhé zas Martina koupila z kapesného lístky na hostující pražskou operetu. Poněvadž věděla, že by se Otík zdráhal opomenout tetu Kláru, koupila vstupenku i té protivě. A Klára se kupodivu dala docela ochotně pozvat. Bodejť by ne, když ji to nic nestálo! pomyslela si její neteř. Péče o otce dělala Martině zjevně dobře a také panu Nedvědovi prospělo, když už nebyl pořád zalezlý jako jezevec v doupěti.

9. Pikle s farářkou

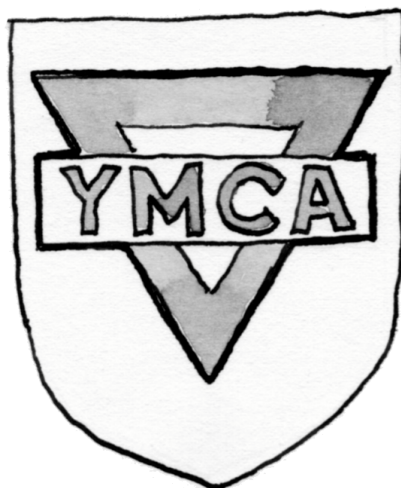
Od chvíle, kdy se Olina dozvěděla od Martiny, že paní Nedvědová teď bydlí v Norimberku, stále jí vrtala v hlavě myšlenka, jak to narafořit, aby se Martina a Anča setkaly. Ano, mělo by se jim pomoci, když to Martinina máma tak zvorala. O Norimberku toho Olina moc nevěděla. Matně si vzpomínala, že se tam po válce odbyval jakýsi důležitý soud a že tam je známý závodní okruh, ale to bylo tak všechno. Se svým přáním pomoci Martině se svěřila paní farářce.

„Víš, Olino, do tohohle se dá těžko zasahovat. Já sama jsem na tom ještě trošičku hůř než ty, poněvadž Martina nepatří do našeho sboru. Budu však o tom přemýšlet a není vyloučeno, že třebaš na něco přijdu.“

Za týden si paní farářka vzala po náboženství Olinu stranou: „Tak jsem na to přišla. My s Emilem jsme nebyli na žádné svatební cestě. Mohli bychom si tedy na jeden víkend vzít dovolenou a vyjet si do Norimberka. Snad to ten Emilův pekáč vydrží. Norimberk je zajímavé město. Působil tam po celý život slavný malíř a grafik Albrecht Dürer, který maloval hodně podle bible. Docela rádi bychom si tam pochodili. No, a nebylo by asi tak těžké zařídit, abychom bydleli v YMCE, co v ní pracuje paní Nedvědová.“

„A co je to vlastně ta YMCA?“ chtěla vědět Olina. „YMCA je taková mezinárodní křesťanská organizace, která působí skoro po celém světě.“ vysvětlila jí paní farářka. „Založil ji někdy v polovině 19. století nějaký Williams se svými přáteli. Šlo jim o to, aby mladí lidé měli místo, kam by ve volném čase rádi chodili a kde by bylo postaráno o jejich zdravou výchovu. V YMCE se konají přednášky a besedy, ale taky si tam každý může

zajít do čítárny, zaplavat v bazénu nebo zahrát košíkovou. A při každé takové YMCE jsou i noclehárny. Tak bychom si v té norimberské mohli objednat noclehy.“ - „Ale co to má společného se mnou?“ přerušila paní farářku Olina. „Nejen s tebou, ale i s Martinou,“ pokračovala paní farářka. „Jely byste do Norimberka s námi a další by se už ukázalo. Tvým úkolem teď je, abys k tomu Martinu dotlačila. A druhým úkolem pověříme tvého tatínka,“ zasmála se paní farářka, „totiž, aby mě zastoupil a vzal si čtené kázání, až tady nebudu.“

Olina však farářčiným plánem nadšená nebyla: „Ale, sestro farářko, já si myslím, že Martina nebude chtít o tom ani slyšet. Je na svou mámu moc našťvaná. Ona jí totiž pořádně ublížila. A ublížila moc i panu Nedvědovi.“ - „To je docela pochopitelné, Olino,“ řekla paní farářka. „Jenže Martinina matka, jak jsi mi tuhle říkala, už toho svého kroku lituje a my bychom nikdy neměli lidi kvůli jejich klopýtnutí nadobro odepsat. Kdo z nás je sto-percentně čistý a nevinný? Vzpomeň si, jak jednou přivedli k Ježíšovi ženu, která také pořádně šlápla vedle, a jak Ježíš řekl »Kdo z vás je bez hříchu, první hod' na ni kamenem!« Jen o tom mém nápadu uvažuj a pokus se pro něj Martinu získat!“

10. Nejde jen o jehňata

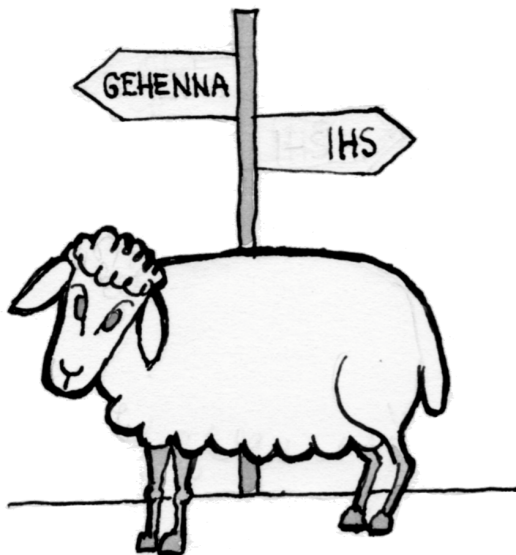
Jak ostatně Olina čekala, Martině se farářčin nápad vůbec nezamlouval: „Jak ji vůbec mohlo napadnout, že bych se chtěla s Ančou setkat? Když jí byli ten vrzal a ta jeho nesnesitelná holka milejší než já a Otík, měla si u nich zůstat! My jsme si už zvykli žít bez ní. Já již nechci na Anču zbytečně myslet.“ To však zřejmě vůbec nebyla pravda, poněvadž vzápětí se Martina otočila k Olině zády a hledala v kapse kapesník.

„Nenaléhej na ni!“ radila Olině máma. „Takové věci se nedají uspěchat. Už to, že paní Nedvědová pochopila, že udělala pěknou botu, je přece krůček dopředu. Vždyť ona nebyvala žádná lehkomyšlná dobrodružka. Prostě ztratila na chvíli hlavu jako osmnáctiletá holka a zapomněla, že má rodinu.“ Olině se tyhle máminy úvahy nezdály. Dospělí by přece neměli ztrácet hlavu a zapomínat na děti! Ale asi to tak už bude. I dospělí dovedou dělat pořádné voloviny.

„Víš,“ řekla asi po týdnu Martina Olině, „možná, že bych do toho Norimberka jela. Ta tvoje paní farářka se o prázdninách kvůli mně tolik snažila a dostala mě do tábora, tak bych s ní jela. Ale ještě si všechno musím důkladně rozmyslet.“

Pak však přišel dopis od Vládi Erbana. Korespondence, kterou s ním vedla Olina, by už určitě vydala jeden svazek budoucích sebraných spisů Oliny Vrbové. Martina sice na psaní nebyla, ale docela ráda si vyslechla, o čem druzí píšou. Také nic nenamítala, když Olina Vlád'ovi občas napsala i o ní a o jejím trápení. Vlád'a nebyl žádná treperenda, která musí všechno hned vyslepičit dál. Tentokrát se Vlád'a rozepsal hlavně o tom, že se koncem jara chystá na operaci. Pak však připsal něco, co si předem asi dost důkladně promyslel:

„... Pan farář Vycpálek to asi s auty moc neumí. Posledně musel jeho káru k nám dotáhnout traktorista od cirkusu »Berousek«. Ale vyprávět dovede. Tuhle nám zajímavě vysvětlil příběh, jak pastýř hledal a našel ztracenou ovci. My jsme si to Ježíšovo vyprávění už jednou dříve četli s maminkou a já tu ovečku moc litoval. Ale pan farář nás upozornil, že v řečtině, ve které je napsán Nový zákon, nešlo o žádné hloupé zaběhnuté jehňátko, ale o dospělou ovci. Sama si možná zavinila, že se ztratila. Přesto se podle Ježíše máme radovat z každého, kdo s Boží pomocí přestane bloudit. Pán Bůh nerozlišuje, jestli je malý nebo velký...“

Když Olina dočetla Vládův dopis, Martina poznamenala: „Poslouchej, mohla by ses zeptat paní farářky, jestli bychom nemohli jet do toho Norimberka už tenhle pátek?“ No, tak rychle to opravdu nešlo, ale o týden později už Emilův pekáč unášel mladé manžele a dvě holky k Norimberku.

Třebaže nikdo z nich v Norimberku ještě nebyl, poměrně rychle se doptali na YMCU. Už když se paní farářka hlásila v recepci, zeptala se také na Zimmermädchen Nedved. Recepční vzal telefon a kamsi zavolal. Netrvalo ani pět minut a na schodišti k pokojům se objevila paní Nedvěďová. „Ančo!“ vykřikla Martina, vrhla se k matce a pověsila se jí na krk. Zřejmě ji však nemínila uškrtit, poněvadž stále blaženě opakovala: „Ty ovce, ty jedna ovce!“ Tomuhle oslovení rozuměla ze všech přítomných patrně jen Olina - a snad i farář Emil.

11. Vzdálenosti se zkracují

Dva dny v Norimberku byly opravdu nádherné. Paní farářka měla už z domova připravený plán, co všechno by měli vidět, a tak s Emilem a Olinou měli co dělat, aby všechno stačili. Martina se však k nim nepřipojila, poněvadž si ji zabrala pro sebe Anča. Teprve těsně před odjezdem se Mar-

tina objevila s balíkem dárků. Odvážela si však domů především Ančin slib, že se co nevidět vrátí do Čech a sežene si místo zas v některé české cestovce.

„Tak to se Martina zbaví tety Kláry!“ uvažovala trochu bláhově Olina, když opět obědvala doma s rodiči. „To sotva!“ zchladil její nadšení pan Vrba. „Víš, to není jako když tě Martina namíchla, že četla veřejně před třídou z tvého deníku. Paní Nedvědová svého manžela hluboce ranila a hluboké rány se hojí dlouho. Ježíš dovedl vzít na milost i těžké hříšníky, ale my tak odpouštět nedovedeme, ani když jde o nejbližší lidi. Slyšel jsem, že paní Nedvědová bude zatím bydlet u přítelkyně, co s ní studovala na obchodní akademii.“ Když pan Vrba viděl Olinino zklamání, dodal: „Ty se ale můžeš aspoň modlit, aby Nedvědovi našli ve svých vztazích schůdnou cestu - už kvůli Martině.“

Asi za měsíc sdělila Martina Olině, že se Anča v sobotu vrátí z Německa. To znovu podnítilo Olininu představivost. Hned druhý den přišla s promyšleným plánem: „Martino, včera jsem domluvila s mámou, že až se Anča vrátí, upeče pro vás nějaký senzační dort. Polovinu zaneš k Anče a polovinu necháš doma. Máma slíbila, že vyrobí alespoň třípatrák, aby

měli všichni dost, i když ty samozřejmě budeš jíst na obou místech. Babička vždycky říkala, že nemáme být sobci, tak můžeš nabídnout i tetě Kláře, ať vidí, že jsi ušlechtilá a nemstíš se za všechny ty její ústrky. Jo, a složila jsem básničku. Tady ji máš dvakrát. Jeden papír s básničkou dáš Anče a druhý Otíkovi. Uvidíme, co to s nimi udělá.“

Poslechněme si, co mladá básnířka napsala:

Až vložíš dneska do rtů
ten první kousek dortu,
věřím, že vzpomeneš si snad,
kdo s tebou býval ach tak rád.
Byly to tenkrát krásné chvíle!
Na stole ubrus zářil bíle
a vítal nás vždy poznovu
na konci cesty k domovu.
Až vložíš potom do rtů
už druhou porci dortu,
snad budeš na paměti mít,
jaký nás všechny pojil cit.
Ať hrůzný přízrak Mercedesy
teď jinou ženu ve snách děsí!
Martinu, Anču, Otíka
zas pojí láska veliká.

„Víš,“ prohodila Olina nejistě, „kdyby žila babička, přečetla bych jí to a ona by mi to zkritizovala. Ale u našich nevím, jak bych pochodila. Nezdá se ti, že to je pitomé?“ - „Coby!“ ujistila ji Martina, kterou problémy kolem poezie rozhodně netrápily. „Mně se to líbí. Určitě jim to k tomu dortu přidám.“

12. Přepad v sanatoriu

Olina a Martina jedou do Kladrub. Nejsou to Kladruby poblíž Tachova, u kterého zvítězili husiti nad křížáky, ani Kladruby nad Labem se slavným hřebčínem. O tom, kde byste našli tyhle třetí Kladruby, byste se dozvěděli z Vládova dopisu v Olinině kabelce:

„Ahoj, holky! Že byste neuhodly, odkud píšu. Možná ale, že dřív než Olina otevře tohle psaní, něco jí napoví už poštovní razítko na obálce. Jsem v Kladrubech u Vlašimi, v rehabilitačním ústavu pro léčbu pohybového ústrojí. Jak jsem vám už psal z domova, před několika týdny jsem prodělal poslední operaci na uvolnění svalů na nohou. Teď tu se mnou provádějí různé cviky, abych se naučil uvolněné svaly užívat. Říká se tomu Vojtova metoda. Moc rád bych se naučil pohybovat se bez cizí pomoci. Chtěl bych také lépe zvládnout řeč, aby mi všichni dobře rozuměli. Doktoři říkají, že musím mít trpělivost a pevnou vůli, tak si dávám pořádně do těla.

Už několikrát tu byli naši a ukázali mi všelijaké pozoruhodnosti ve Vlašimi. Je tu trojkřídlý zámek s velikým parkem. Před parkem je zajímavá brána a v parku je čínský pavilón. Mají tu taky loretu. Dozvěděl jsem se, že podle legendy odnesli andělé před nepřáteli Mariin nazaretský domek do italského města Loreta. Na památku toho se v různých městech stavějí zvláštní stavby a chodí k nim procesí. Divím se, čemu všemu jsou lidi schopni uvěřit.

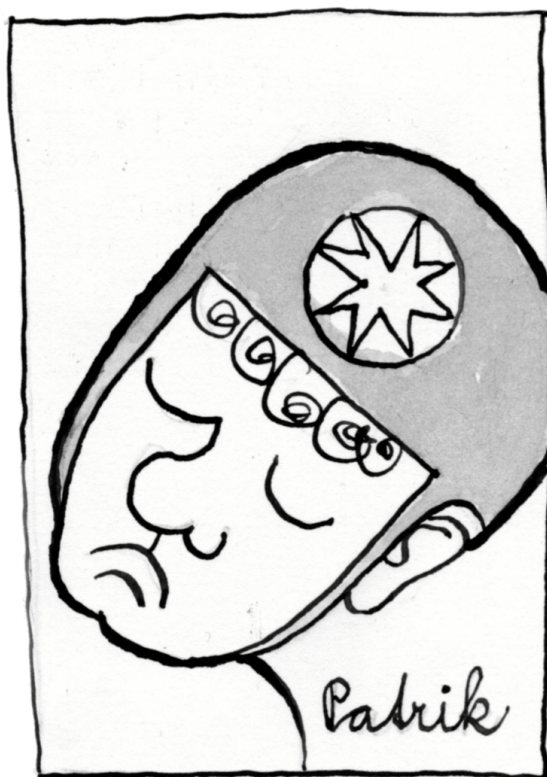
Opravdu mě potěšilo, když jsem se dozvěděl, že se Martině vrátila maminka. Bez maminky to je někdy moc smutné, to cítím i tady. Dopisů od maminky mám ale řady. Sám tu píšu jen ručně, bez počítače. I písmo si chci totiž zdokonalit.

Pozdravujte ode mě paní farářku i pana faráře. Dobře si s ním rozumím a mají ho rádi i bráchové. Někdy s sebou přiveze flanelograf, ale myslím, že jsme na to už trochu staří. Zajímavější je, když s námi občas dělá biblické kvízy. Vzpomíná na vás Vlád'a."

Právě kvůli tomuhle dopisu se tedy Olina s Martinou vydaly do Kladru. Není to ani tak moc daleko, a proto nepotřebují dospělé průvodce jako do Norimberka. Úmyslně se předem Vlád'ovi neohlásily, má to být spíše nečekané překvapení nebo spíše zákeřné přepadení. „Tak jsem zvědavá, jak se bude tvářit, až tam zčistajasna vtrhneme,“ zatvářila se spiklenecky Olina. „A já jsem napjatá, v jakém stavu přivezu zbytek usmiřovacího dortu, co jsem pro něho schovávala v mražáku,“ řekla Martina. „Stejně jsem ale nečekala, že Otík navrhne, ať si dort sníme všichni společně u nás doma. Anča se dojetím rozbrečela. Vlád'a si ho musí taky aspoň ochutnat - už za to, že to tenkrát tak dobře napsal o té zaběhnuté ovci.“

CO VŠECHNO SE MŮŽE STÁT

III. část: Jak si hvězda natloukla nos

1. O neživých a živých modlách

Po osmiletém maratonu dorazily Olina a Martina do deváté třídy. Učitelé začali jinochy a děvuchy ve škamnách důtklivě upozorňovat, že se blíží cílová rovinka a že by měli přidat. U mládenců příliš neuspěli, děvčata to brala s kantorskými výzvami vážněji.

Také Olina a Martina se začaly chystat na závěrečný spurt. Pro Olinu navíc tyto měsíce znamenaly přípravu na konfirmaci. Mezi dětmi, které ve čtvrtek chodily na náboženství, byla poslední dva roky nejstarší, což jí někdy vadilo. Teď však začalo v neděli do sboru dojíždět z okolních vesnic několik stejně starých kluků a holek a po bohoslužbách bylo konfirmační cvičení. Nedělní školu převzal pan Vrba, Olinin táta, aby se farářka Vy-
cpálková mohla věnovat nastávajícím konfirmandům.

Olinu chytily zejména církevní dějiny. Ve škole se sice učili o starém Římu a gladiátorských hrách, ale teprve teď slyšela od paní farářky podrobné líčení, jak se tehdy křesťané scházeli v katakombách a jak statečně umírali v arénách. Někdy si Olina představovala, jak by asi ona sama klesla před zraky otrlých diváků na kolena do písku a vztáhla ruce k obloze. Musely by ovšem být splněny určité podmínky: lvi by museli být už přežraní lidského masa a císař by musel vzápětí vztyčit palec a udělit jí milost.

Bibli paní farářka probírala s konfirmandy trochu jinak než s mrňaty. Olina si pyšně myslela, že všechno zná už od dřívějšíka, a tak, když se při probírání prvního přikázání paní farářka zeptala, co dnes může člověk uctívat jako bůžky, Olina odpověděla, jak si to pamatovala z dřívějšíka: „Třebas peníze, auto nebo jiný majetek.“ „Jenže modla může být i živá!“ zaskočila ji paní farářka. „Živá?“ zaváhala Olina. Pak ji však blesklo hlavou: „Možná, že by to mohl být pro mne Bali.“ Bali byl čistokrevný maltézáček, kterého si Olina vyškemrala k třináctým narozeninám a jemuž otročila až hanba.

„Tak na to jsem zrovna nemyslela,“ usmála se paní farářka. „Trochu vám napovím. Už před staletími obdivovali lidé svatého Františka, svatého Vincence nebo svatou Cecílii a zakládali kvůli nim všelijaké spolky, bratrstva a družiny. Neznáte něco podobného z dnešní doby?“ - „Prosím!“ začala se hlásit zrzavá dívka, která dojížděla do kostela autobusem se stej-

ně zrzavým tatínkem. „To muže být nějaký zpěvák nebo fotbalista a jeho fan-klub!“ Olinu zamrzelo, že na to sama nepřišla, ale paní farářka už pokračovala: „Ano, přesně tak. Když jsem byla stará jako vy, říkalo se takovým zbožňovaným, obdivovaným lidem idol. Lidé asi potřebují obdivovat někoho, kdo je v něčem převyšuje. A když to není Bůh, je to přes všechny své nedostatky třeba populární zpěvák. Rozdíl je jen v tom, že sláva takové star nebo superstar za nějakou dobu vybledne, kdežto Boží sláva trvá věčně.“

Paní farářka se rozhlédla po konfirmandech. Byla zřejmě hrdá na to, jak moderně a vzletně první přikázání objasnila. Měla pravdu, kluci, kteří se předtím pod stolem kopali, na ni zírali s otevřenou pusou. Pak však pusu sklapli a oddali se opět skryté potyčce. „Těm není nic svaté a hned tak asi svaté nebude,“ v duchu si teskně povzddechla paní farářka.

2. Vyšla hvězda na obloze

Olina byla zvyklá, že ji mnoho lidí obdivuje. Kluci ze třídy sice o ní prohlašovali, že je šprt, a některé holky ji pomlouvaly, že si o sobě myslí

kdovíco, ale učitelé na ni drželi. Kvůli pěkným známkám dovedla totiž podstoupit všecko. Měla už také slušnou sbírku diplomů ze všelijakých soutěží i olympiád. I když se rodiče snažili držet ji spíše při zemi, přece jen i oni dali občas najevo, že jsou na ni pyšní.

A vidíte, najednou Olina objevila někoho, kdo ji připadal daleko úžasnější než ona sama - prostě okouzující, super. Olina ho znala sice už dříve, ale mýjela ho celkem lhostejně. Měla přece kámošku Martinu a to jí stačilo. Teprve teď jako by prohlédla. Kdo však byl ten obdivuhodný Někdo, kdo na ni zapůsobil tak silným dojmem?

Jmenoval se Patrik Outrata a už to rodné jméno Patrik, obvyklé hlavně v Irsku, mělo jisté kouzlo. Ostatně i příjmení Outrata bylo dost přiléhavé, poněvadž Patrikův otec zastupoval firmu se zahraničními auty a mohl svému korunnímu princovi dopřát všecko, po čem zatoužil. Proto také Patrik chodil do hokejové třídy, kde už sama sportovní výbava stojí spoustu peněz, měl kreditku a po kapsách plno stokorun. To by Olinu patrně ani tak moc neoslovovalo. Ale Patrik sám. Na hlavě měl v poslední době na blond obarvené ptačí hnízdo a jak sebejistě vystupoval! A k tomu ten drsný sport! Inu, hvězda! Olina nebyla zdaleka jediná holka, která k němu vzhlížela.

Asi to bylo na ní dost znát, poněvadž jednou při přípravě večere paní Vrbová prohodila: „Co to máš pořád s tím hokejem? Pokud vím, dříve ti tenhle sport nic neříkal. Poslouchej, mezi námi děvčaty, nezakoukala ses tam do někoho?“ Olině odvědycky bylo tohle mámino důvěrné vyzvídání protivné, a proto napůl lhostejně, napůl vzdorovitě odsekla: „A co?“ - „Nemusíš se přece na mě hned utrhnout!“ řekla paní Vrbová, která se nerada hádala, a raději vycházela s každým po dobrém. „Když jsem byla stará jako ty, všechny holky obdivovaly jednoho kluka z béčka. Říkaly jsme mu »černooký ideál«.“ - „Černooký ideál?“ probudil se v Olině zájem. „Paní farářka nám zas vykládala o idolech. To je podobné, vid’?“ - „Ideál nebo idol. Někdy to je vlastně totéž,“ připustila paní Vrbová. „Ale co vám vlastně říkála paní farářka o těch idolech?“ - „Že se nemají zbožňovat.“ - „No, to je pravda. Když začneme někoho nebo něco příliš obdivovat, k ničemu dobrému to nevede.“ Jenže říkejte něco takového dívence jako byla Olina. Blondatý Patrik, vycházející sportovní hvězda, idol a ideál čtrnáctiletých slečen, byl prostě mimo konkurenci.

„Píšeš si pořád s Vlád’ou?“ zeptala se farářka Vycpálková při konfirmačním cvičení Oliny. „Píšu, ale už ne tak často,“ odpověděla Olina. V tu chvíli si však musela se zahanbením přiznat, že v poslední době na postiženého kamaráda skoro kašle. Kolik času vlastně uplynulo od chvíle, kdy mu napsala naposledy? Tři, čtyři nebo ještě více týdnů? Zato deníček měla teď plný nových zápisů. Ty se však Vládi netýkaly.

3. Tancuj, tancuj, vykrúcaj !

Od chvíle, kdy se paní Poláková stala předsedkyní rodičovského sdružení, přemítala o tom, čím by dokázala, že jí právem přísluší tohle čestné postavení. Při poslední schůzi prohlásila, že by se mělo jít s duchem doby a že by se měla pro děti zajistit výuka moderních tanců. Její návrh zřejmě padl na úrodnou půdu, poněvadž přítomní rodiče okamžitě projevíli pochopení nadšeným bruchem. „Jsem ochotna všecko potřebné zařídit,“ pokračovala potěšena paní Poláková. „Za sál platit nemusíme, školní tělocvična úplně vyhovuje. A v Kulturním domě mi slíbili, že nám zajistí tancmistra a hudební skupinu. To víte, něco nás to bude stát, ale zadarmo dnes ani kuře nehrabe.“ Po tomto vysvětlení dost rodičů zjevně ochladlo, ale poněvadž se styděli kvůli druhým couvnout, hlasování vyznělo téměř jednoznačně pro.

Většina děvčat v Olinině a Martinině třídě přijala zprávu o tak zvaných předtanečních s nadšením. Kluci se sice nijak bouřlivě neprojevovali, ale připouštěli: „Aspoň bude nějaká psina!“ Olina byla zdrženlivá, zůstala povznesená nad vrískání holek. Doma se zmínila o předtanečních jen tak jako mimochodem. „Nebylo by lepší počkat na řádné taneční?“ projevila pochybnosti paní Vrbová. A pan Vrba byl ještě odmítavější: „Nevím, proč mají taková telátka napodobovat dospělé!“ - „Tak to jsi asi úplně zapomněl, že na vesnici se kdysi dávno kluci a holky učili od malička tancovat a nikomu to nepřipadalo divné.“ - „Jenže takovéhle taneční jsou přece něco jiného,“ ozvala se paní Vrbová. „A co by sis vůbec vzala na sebe?“ začala rozvíjet praktické úvahy. „Myslíš si, že by ti stačily ty tylové šaty, co jsi v nich dělala při vánoční slavnosti anděla?“ - „Ty šílíš, mami! Vždyť bych v nich byla úplně nemožná! Nejsem přece žádná holčička z mateřské školy. Je mi čtrnáct. Některé holky z naší třídy se už malují a mají obarvené vlasy!“ - „Přece bys ze sebe nedělala takovou ochechuli!“ vmísil se zas do rozhovoru pan Vrba. „Stejně se bavíme o tom zcela zbytečně,“ prohlásila Olina „Kdoví, jestli se vůbec přihlásím.“

Ale přihlásila se. Hlavním popudem k tomu bylo asi to, že se dozvěděla, že se do tanečních přihlásila jako jeden muž celá hokejová třída. „Patrik!“ – to byla první myšlenka, která Olinu napadla, když to uslyšela. Teď

najednou už vůbec nebylo lhostejné, jaké si vezme šaty. Paní Vrbová navrhovala, že by jí upravila něco po sestřenici ze Švýcarska. Sestřenka totiž už před několika lety poslala Vrbovým dvě veliké krabice letních i zimních šatů. Tohle řešení však Olina bez rozmýšlení zavrhla: „Ve veteších chodit nebudu!“ To ale pan Vrba nesnesl: „Kdybys znala lépe bibli, dočetla bys ses tam, že ženy se nemají zdobit účesy a drahými šaty, ale dobrými skutky.“ Na to Olina pohotově připomněla, že Ježíš měl pěkné nesešívané roucho a izraelské královské dcery nosily pestře tkané řízy. „Já ale nejsem král, abych čtrnáctileté holce dával v módním salónu šít róby za několik tisíc!“ neudržel se pan Vrba. Protože paní Vrbová viděla, že se schyluje k bouři, rychle navrhla, že tedy koupí nějakou pěknou, ale ne moc drahou látku a sama něco spíchne podle mód. Vždyť to přece nemusí být žádný luxus.

4. Autogram

Školní předtaneční se nakonec nekonaly. Pročpak? Plán předsedkyně rodičovského sdružení ztroskotal na nehorázných požadavcích hudební skupiny, kterou jí dohazoval Kulturní dům. Olina a Martina si ale pro volné chvíle našly náhradní program: začaly chodit s několika dalšími holkami na tréninky hokejové třídy. Ne že by je přitahoval sám hokej. Kluci toho ještě tak moc neuměli, spíše dovedli řvát, než předvádět kvalitní techniku a důmyslné kombinace. Ale bylo tak krásné dělat fanyanky a nadšeně ječet!

Nejsilnější povzbuzování se samozřejmě ozývalo, když se k puku dostal Patrik Outrata se svým zlatavým přelivem pod ochrannou helmou. Holky se mohly strhat. Patrik si byl samozřejmě toho vědom, a proto se předváděl. Když dal gól nebo na něj alespoň nahrál, tloukl se do hrudi jako gorilí sameček. A když ho někdo srazil na led, dovedl se s přesvědčivým úpěním skrotit nebo odbelhat ke střídačce jako raněný jelen. Prostě hrdina každým coulem.

Na Martinu Nedvědovou kupodivu Patrik nikdy příliš nezapůsobil. Možná to bylo pro to, že jeho vyzývavé, sebevědomé chování jí připomínalo, jaká byla dříve sama. Patrikovo producírování ji nemohlo oslnit. Zato jindy uzavřená Olina byla na hokejových trénincích jako vyměněná. Snad by se dokonce dokázala pustit pěsti do toho, kdo by zapochyboval o Patrikovi a jeho úžasných vlastnostech.

Jednou k večeru venčila Olina svého pečlivě učesaného maltézáčka, když tu se objevil Patrik. Vracel se z městského centra, točil ve vzduchu balíčkem v igelitce a hvízdal si »Severní vítr«. „Ahoj!“ zavolal na Olinu a zastavil se. S Olinou se samozřejmě znal ze školní jídelny a ze společných akcí devátých tříd. „Co tady děláš?“ zeptal se. „Jak vidíš, jsem tu se psem,“ ukázala Olina na Baliho, který právě očichával psí značky na rozpadlé kamenné zídce. „S tímhle mrňavým čoklem?“ zatvářil se udiveně Patrik. „Já uznávám jen dogy a bojová plemena. Tohohle tvého bastarda by každý odkopl.“ Kdyby nešlo o Patrika, asi by se Olina pěkně nasákla a přestala se s ním bavit. Před Patrikem však pouze psíka hájila: „Náhodou tahle malá plemena jsou strašně statečná a jsou děsně oddaná. Ale co to vlastně máš v tom balíčku?“ převedla řeč jinam. Patrik se potěšeně ušklíbl: „To bys chtěla vědět, co? Já ti to teda povím. Když někdo začne ve sportu něco znamenat, musí taky dělat něco pro svou popularitu. Jeden kluk mi nadělal pár desítek fotek v našem dresu, abych měl na rozdávání. Chceš jednu?“ Kdyby byla Olina při smyslech, asi by tohohle náfuku pořádně zpražila. Poněvadž se však na Patrika nedokázala dívat střízlivě jako na jiné kluky, odpověděla: „Tak mi jednu dej!“ - „Chceš ji s autogramem?“ nabídl Patrik sám od sebe a vylovil z kapsy propisovačku.

Doma si Olina fotku důkladně prohlédla. Patrik jí připadal na snímku ještě skvělejší, než ve skutečnosti. Kamarád mu zřejmě vyretušoval z obličeje všechny pihy a pupínky. Patrik se díval tak sebevědomě a ta přílba mu tak slušela! A podpis měl právě tak rozmáchlý a nečitelný jako nějaký slavný herec. To budou holky koukat, až jim Olina fotku ukáže!

5. Nedej se uhranout!

Olina nyní hledala každou příležitost, aby se mohla s Patrikem setkat. Někdy se jí zdálo, že i on jí dává přednost před ostatními děvčaty, jistá si tím však nebyla. „Máš všech pět pohromadě?“ posmívala se jí Martina. „Copak nepoznáš, že je to docela obyčejný vejtaha? On si myslí, že když jeho táta obchoduje s bouráky, může si dovolit všechno. Víš, co dělal tuhle? Rozhazoval před školou kolem sebe kočičí jazýčky a všichni se mohli přerazit, aby si nějaký sebrali. A pokud jde o jeho fotky, já bych si mu nikdy o ni neřekla, ani bych neškemrala o podpis,“ pokračovala Martina významně. „Já jsem ho taky neprosila, nabídl mi ji sám!“ ohradila se nahněvaně Olina. „To je krámů! Nebud' směšná, jsi jen jedna z jeho fanynek,“ uzemnila Olinu Martina. Ale Olina si domluvit nedala.

Také pan Vrba si konečně povšiml, že se Olina mění. Vždycky byla spíše na kulturu: četla, pouštěla si hudbu a pokoušela se psát básničky a povídky. Na tělocvik nebyla extra šikovná a bez lítosti se vzdala nadějí, že by vynikla jako gymnastka nebo atletka. Teď však nevynechala jediný televizní přenos hokeje. „No ne, já tě nepoznávám, Oli,“ podivil se pan Vrba. „Snad tě neuhranul tenhle chlapský sport?“ S tím uhranutím byl Oli-

nin otec dost blízko pravdě. Olině se vlastně přihodilo něco podobného, jako když Viktorku z „Babičky“ uhranul černý myslivec. Patrik sice nebyl tak démonický, ale Olina byla schopná opustit kvůli němu to, co ji dříve zajímalo, a hodiny třeštit oči na hokejisty na obrazovce. Musí být přece v obraze, aby se Patrikovi zalíbila!

Jak to u maminek bývá, o dceřiných srdečných záležitostech věděla o dost víc, než její poněkud nevšímavý manžel. Jednou při večeři se zeptala přímo: „Mohla bys nám, Oli, říct něco o tom Outratovic chlapci?“ Olina se zarazila, když viděla, že je matka tak informovaná. Pak se však odhodlaně pustila do obhajoby svého idolu: „On je vážně dobrý! Říkal, že po prázdninách půjde asi na nějakou průmyslovku nebo někam do učení do Pardubic. V Pardubicích prý mají na hokej moc dobrého trenéra. Outratovi chtějí, aby Patrik jednou dělal hokej jako svou profesi.“ - „A jestlipak tenhle tvůj hrdina, co chce něco znamenat ve sportu, ví něco o Božích příkázáních?“ ozval se pan Vrba. „To je vždycky tvoje první starost! Ty jsi vážně jako babička,“ rozčílila se Olina. „Ta taky chtěla o každém vědět, jestli je křesťan a chodí do kostela. Že Patrik nechodí do kostela, přece nic neznamená!“ - „Něco asi přece,“ odporoval pan Vrba. „Není přece bezvýznamné, co člověk pokládá v životě za důležité. Probírali jste s paní farářkou první přikázání, co má být pro lidi nejpřednější! Je přece rozdíl, jestli to je Pán Bůh, nebo třeba hokej. Důležité je, jak má člověk seřazené hodnoty!“ Tatínek opravdu někdy zapomínal, že je Olina teprve na základce. Olina však to podstatné pochopila: i ze sportu se může stát modla. To ji ještě nikdy nenapadlo.

6. Je pomsta sladká?

Rozmluva s rodiči malinko nahlodala Olinin obdiv k Patrikovi. Ale opravdu jen malinko. Daleko horší bylo, když zjistila, že také Alice Barešová a Tereza Michlová získaly Patrikovu fotku a chlubí se, že mají na ní dokonce jeho věnování. Další těžká zkouška pro Olinu byla, když se dozvěděla, že Patrik je v několika předmětech na propadnutí. „Tak vidíš, ty trdlo, že vůbec nestojí za to, abys za ním běhala jako ten tvůj Bali,“ prohodila Martina, když zpozorovala, jak se u Oliny střídají protikladné city. „Tobě vždycky tolik záleželo na známkách. Nevadí ti, že on umí jenom držet hokejku, ale když ho vyvolá kantor, kouká jako vyoraná myš?“ Ale ani tohle nactiutrhání Olinu nepřesvědčilo. Hned začala Patrika obhajovat:

„Každý nemůže být nadaný na všechno. Někdo je na řeči, někdo na matiku a někdo zas na sport.“ - „No, když ti stačí takovéhle vysvětlení, já ti to už rozmlouvat nebudu,“ málem se urazila Martina. „Promiň, že jsem se tě dotkla! Mě jenom mrzí, když má nejlepší kamarádka takhle zhloupne!“

To, že to Patrik měl v několika předmětech nahnuté a že se někdy při vyvolání tvářil značně tupě, byla pravda. S prohrami se ale bojovný hokejista nemínil jen tak snadno smířit. Ne že by se pokoušel trochu přidat. Na to rozhodně nemínil plýtvat energií. Daleko lepší mu připadla pomsta. A tak když mu sám říd'a Pulkrábek, který učil matematiku, pohrozil, že ho nechá rupnout, neváhal Patrik ukázat zuby. Před zraky svých obdivovatelek a obdivovatelů vypustil řediteli pneumatiky u auta, co bylo zaparkované před bočním vchodem do školy.

Říd'a ovšem nebyl tak omezený, aby hned zahájil vyšetřování. Zvýšil pouze ostražitost a když se hokejová hvězda chystala legrácku s pneumatikami zopakovat, Pulkrábek pachatele při zákeřném činu osobně dopadl a usvědčil. Jak se proneslo mezi učiteli i žactvem, pan Outrata prý nabídl řediteli náhradou za to, co provedl Patrik, bezplatné opravy auta na neomezenou dobu, ale nepochodil. Patrik dostal ředitelskou důtku s výstrahou, že

postih za opakovaný přečin bude přísnější.

Jestli si však někdo myslí, že Patrikovo výjimečné postavení v očích jeho fanynek utrpělo, pak se mylí. V očích většiny děvčat naopak stoupl na žebříčku obliby o několik příček. Kupodivu i Olina připsala Patrikovi po jeho hrdinském kousku body k dobru. Bylo to s ní jako s mnoha vzornými žáky: hlídají si svou vlastní dobrou pověst, přitom však tajně obdivují ty, kteří dovedou být hubatí a riskují. Ale ono je to tak vlastně i u mnoha dospělých, jak to řekl jednou Olinin táta: „Dbají pečlivě na to, aby si to sami nerozházeli s šéfy a s Pánem Bohem, přitom však tajně obdivují ty, kdo mají nevymáchanou pusou, kašlou na svou reputaci a jdou hlava nehlava za svými cíli.“

7. Schůzky na železniční vlečce

Kolem Patrika Outraty vznikla časem parta. Nabyt to sice žádný funclub jako kolem nějakého zpěváka nebo fotbalisty, ale přesto bylo jasné, že kápo je Patrik. Parta se zúčastňovala téměř povinně všech utkání hokejové třídy a navíc se scházela několikrát do týdne u staré teplárny. Starou teplárnu už dávno vyřadili z provozu, poněvadž zamořovala kouřem širé okolí. Dokonce zbourali její vysokánský komín. Stále však ještě k ní vedla stará železniční vlečka. Vlečku zarostl vysoký plevel a divoké keře a málokdy se tu někdo objevil. Snad právě proto si tohle místo oblíbili Patrikovi ctitelé. Často sem zamířili přímo ze školy nebo stadionu, sedli si na koleje nebo na batohy a bavili se. Nebyla to však už žádná dětská zábava. Patrik obyčejně vytáhl z kapsy krabičku cigaret a poslal ji kolem. Mohl si to dovolit, peněz měl přece vždycky habaděj. Kluci a holky, aby dokázali, že nejsou padavky, si brali a šlukovali. A ovšem také oddaně naslouchali Patrikovým řečem. Zatím co ve škole při vyvolání působil Patrik někdy trapným dojmem němého, přihloupse se usmívajícího ubožáčka, tady měl pusou jako šlejšf, jak by asi řekla Olinina babička.

Olina tu taky bývala. Když se o partě dozvěděla, moc ji to do ní netáhlo. Avšak od té doby, co o ni Patrik projevil občas blahosklonný zájem, se to změnilo. Když přišly s Martinou k teplárně poprvé, Martina za chvíli usoudila, že tohle ji nebaví. Kluci vedli silácké řeči, aby se vyrovnali Patrikovi, a smáli se nad nějakými divnými obrázkovými časopisy. Když se Martina chtěla také poctívat, dělali s tím úžasné drahoty a Martina prohlásila, ať si to kluci strčí do bot a ona že sem už příště nepříjde. A taky nepři-

šla. Nebylo to však jen kvůli těm obrázkům, ale hlavně proto, že Martina od těch dob, co prožila hrozné nervy s mámou Ančou, dost zvažněla. Zato Olina si připadala v partě kolem Patrika taková nějaká dospělejší. Skoro se styděla za to, že dříve byla tátova, mámina a babiččina poslušná holčička.

Děti, které chodily do náboženství a na konfirmační cvičení, se jí na jednu zdály strašně prostoduché. Když pan Vrba spolu s farářem Vycpálkem uspořádali pro děti sobotní výlet, dala se nakonec k účasti přemluvit, ale zdůraznila otci: „Pojezu jen kvůli tobě, ale vůbec mě to netáhne.“ I když se výlet k Dračí skále vydařil, tvářila se otráveně jako šváb a po návratu domů prohlásila: „Příště mě už nikdo na výlet nedostane.“

Pokud jde o Vlášu Erbana, dělal ji vždycky jakousi vrbu, důvěrníka. Teď však zájem o to, jak kamarád žije, jako by ji pomalu opouštěl. Vláša třeba psal, že ho farář Vycpálek možná dálkově připojí ke konfirmandům ve sboru své manželky, takže by byl konfirmován spolu s Olinou, ale co to pro ni nyní znamenalo? V současné době bylo daleko důležitější, když Patrik dovolil, aby se holky zúčastnily tak zvané akce, kterou pořádala jeho parta.

8. Záchrana v poslední chvíli

Akce, které pořádala Patrikova parta, byly dvojího druhu: První byly jen pro otrlé muže. Patrik třeba rozhodl, že kluci půjdou do tržnice a kaž-

dý z nich přinese partě ukázat, co tam ukořistil. Většinou to bylo jen rajče nebo pár buráků, ale jako důkaz odvahy to stačilo. Olina si vzpomněla na starého Fagina, jak učil krást Oliwera Twista a jiné bezprizorné londýnské sirotky. Raději však o tom pomlčela. Kluci z hokejové třídy by stejně nevěděli, o co jde, poněvadž toho nikdy moc nenačetli. Jindy zas Patrik uložil svým nohsledům“ aby si u Vietnamců opatřili petardy a odpálili je pod okny školní jídelny. Samozřejmě že petardy vyvolaly veliký poplach, zda se nestalo něco s plynovým potrubím.

Úkoly pro holky byly zdánlivě snadnější - přijít do školy se zeleným přelivem nebo vyhrožovat po telefonu školníkovi. „A ty bys, Olino, mohla poslat domů anonymní dopis, že tě unese mafie,“ navrhl jednou Patrik přede všemi Olině. Když viděl, jak se Olina zarazila, tvrdě na ni zaútočil: „Máš strach? Jsi tak zbabělá, nebo rozmazlená? Nikdo tě nenutí, ale jestli chceš zůstat mezi námi, musíš podstoupit tuhle zkoušku. Jinak se jdi vyčpat a už sem nechod!“ Olina neodpověděla, ale celý den jí to s tím anonymním dopisem nešlo z hlavy. Na čem jí víc záleží: na příkazu obdivovaného vůdce party, nebo na rodičích? Možná, že by se tomu anonymu táta s mámou smáli, možná však, že by se vyděsili. Mladistvých zločinců přece přibývá, proč by se nemohli nějakí trhlí kluci pokusit o únos?

Navečer se vypravila za Martinou. O její rady dříve většinou moc nestála, poněvadž Martina bývala hrozná éro a s její moudrostí to bylo všelijaké. Teď však s podivem zjišťovala, že je Martina kupodivu docela rozumná. „Snad ti přeskočilo!“ vybuchla Martina. „Že se tím vůbec užíváš! Příkazy nějakého kluka s obarvenými pačesy ti můžou být úplně volné. Snad si nemyslíš, že si tím získáš jeho obdiv? Jsi jen jedna z holek, co se do něho zbláznily. Jeho vysloveně baví druhé zkoušet, jestli ho budou poslouchat. Nebuď labuť!“ Olině se viditelně ulevilo, přece jen však nebyla ještě rozhodnutá. Na Patrikovi a partě jí dost záleželo. „Ale neřekneš, Martino, nikomu, že jsem se přišla s tebou radit?“ - „Bojíš se, že tě prásknu? Nebo se snad bojíš o mě?“ ušklíbla se Martina. „Já mám pro strach uděláno!“

Ani Martina však nemohla učinit rozhodnutí za Olinu. V noci nebyla Olina schopná usnout, poněvadž se jí v hlavě honily protikladné myšlenky. Řekne-li, že Patrika neuposlechne, je pro ni s partou konec. Navíc se jí všichni vysmějí, že je baba. A uposlechne-li, kdoví, jaké to bude mít následky. Nakonec usoudila, že táta s mámou jí jsou přece jen bližší. I když

to znamenalo, že samu sebe vyloučila ze schůzek u teplárny, ulevilo se jí. Cítila se najednou jakási svobodnější a za chvíli usnula.

Někdy bývá člověk překvapený, čemu svým rozhodnutím unikl. Za dva dny přišel do školy policista vyšetřovat, kdo se schází na slepé koleji. Patrik a skupina dalších devátáků totiž den předtím vytloukli čerstvě obnovená okna u staré synagogy. Snad chtěli napodobovat německé antisemity. Nakonec to pan Outrata zas nějak vyžehlil a kluci ze všeho vyvázli jen s dvojkou z chování na pololetním vysvědčení. Olina si však zhluboka vydechla. Jaké ostudy ji Pán Bůh uchránil!

9. Obrat o sto osmdesát stupňů

Sám Pán Bůh se do toho vložil, dal Olině výstrahu a obrátil její pozornost docela jiným směrem: narodil se jí bráška. Samozřejmě, že už řadu měsíců věděla, co se chystá, ale teprve když byl Honzík na světě, došlo jí, co to znamená. Vždycky si přála mít sourozence a někdy ji mrzelo, že je jedináček. No, a teď, když jí bylo už čtrnáct let, se jí přání splnilo. Nebyl to ovšem brácha na rozumný pokec, ani společník do nepohody. Jasně však také bylo, že na tohohle kojence nemusí v ničem žárlit. Byla to prostě úplně jiná kategorie sourozence než v rodinách kamarádek a kamarádů.

Znamenité bylo, že Honzíkovo narození nasměrovalo Olininu pozornost k nepopíratelně užitečnějším činnostem než bylo tlachání na vlečce

u zrušené teplárny. Paní Vrbová se teď poměrně často obracela na dceru, aby jí píchla s malým, a Olině mámina důvěra přinášela nečekané uspokojení. Jak jí to řekla babička, dříve než umřela? „Přála bych si, aby z tebe jednou vyrostl obětavý člověk. Sobců je jako máku, ale obětavých lidí je jako šafránu.“ No, a teď měla Olina příležitost prakticky si to vyzkoušet. Celkem bez potíží se naučila bratříčka přebalovat, krmit a všelijak zabavovat. Dělal jí dobře, když mohla vyrazit s kočárkem na ulici a když se setkala s někým známým. Kluci se sice pošklebovali, že Olina dělá chůvu, ale holky vždy nadšeně předváděly Honzíkovi rozmanité opičky a šíšlaly ostošest. Nemohoucí mimino rázem odstavilo dřívější Olininy idoly - čtyřnohého Baliho i blondátou hokejovou hvězdu. Bali přitom dopadl ještě poměrně dobře. Když Olina vyrážela na ulici, směl maltézáček cupitat jako satelit na vodítku vedle kočárku a část obdivu padala i na něho.

Shodou okolností jen o tři týdny po Honzíkovi přišla na svět Martička, ratolest farářské dvojice Vycpálkových. A tak se stávalo, že se někdy dobrovolná au-pair a paní farářka vydaly spolu do parku nebo ke studánce „U kalíšku“ na kraji lesa. Na lavičce tam pak přemílaly všecko možné, Paní farářka dokonce nabídl Olině, aby ji oslovovala křestním jménem „Jano“. Olině připadalo, že tím vším povýšila do světa dospělých. A asi na tom bylo dost pravdy. Když si teď vzpomněla, jak si ještě v sedmičce přála být manekýnkou, zdálo se jí to strašně dětinské. Její úvahy o budoucnosti se začaly ubírat docela jiným směrem. Nebylo by krásné, kdyby se jednou mohla zabývat takovými mříátky jako je bráška, být učitelkou v mateřské škole nebo dokonce dětskou lékařkou? Anebo co kdyby se stala farářkou?

Když se s těmihle představami svěřila Janě, Jana projevila pro ně veliké pochopení: „Myslím, že bys udělala velikou radost rodičům. A kdyby se toho dožila babička, asi by byla moc šťastná.“

Se svými plány se Olina svěřila v dopisu i Vládovi Erbanovi. Jeho odpověď byla nadšená: „Sláva! Pevně jsem doufal, že tě to tvoje hokejové opojení přejde. Máš přece na víc, než dělat křoví nějakému soběstřednému narcisovi. Jsem opravdu moc rád, že ti to myslí zas normálně.“

10. Jak si hvězda natloukla nos

Ani pololetní dvojka z mravů nedokázala Patrika Outratu vyléčit z ješitnosti. Zdálo se naopak, že je na tuhle dvojku pyšný. I známé osobnosti se přece chlubívají, že měly jako děti dvojku z chování. Určitě však Patrika mrzelo, že se okruh jeho ctitelů po policejním vyšetřování scvrknul, místo co by u nich jeho obliba ještě stoupla. Olina totiž nebyla jediná, kdo odpadl. I několik otrlých kluků se zaleklo, že by mohli mít opletačky s muži zákona. Proto se Patrik rozhodl k dosud největší akci.

Místo činu nemusel hledat daleko. V těsné blízkosti školy stál krytý zimní stadion. Pro školu to byla veliká výhoda. Jednou týdně družinářky vodily menší děti na led, aby si to užily. Byla to také blízkost kryté haly, co vedla ke vzniku hokejové třídy. Pod jednou střechou s kluzištěm byl bufet pro hokejisty a diváky a prodejna sportovního vybavení. V bufetu bylo možno dát si předraženy sendvič nebo horkou čokoládu a přímo v prodejně sportovní vybavy jste si mohli dát nabrousit tupé brusle. A právě tahle prodejna se měla stát místem Patrikovy hrdinské velké loupeže.

„Už jsi to slyšela?“ zeptala se Oliny Martina, když dorazily ráno do školy. A když viděla, že Olina neví, o co jde, hned vzrušeně spustila: „V noci se pokusili vykrást ten sportovní krám u staďáku. Když večer obcházel hlídač halu, všiml si skrz výklad, že si v krámě někdo svítí baterkou. Sám nic nepodnikl, ale skočil k policajtům a policajti už za chvíli zloděje měli. A víš, kdo to je? No, to se podrž. Jsou to Patrik a Karel Polák, co je jeho máma předsedkyní rodičovského sdružení. Když jsem se teď stavovala v papírnictví pro bombičky do pera, právě to vykládala vedoucí nějaké ženské. On je totiž manžel té vedoucí u policie, a tak to mají z první ruky. Jen si to představ: Patrik - syn takového zazobance jako je starý Outrata – a krade! Teď bude ten tvůj ideál opravdu strašně slavný!“

Netrvalo dlouho a na veřejnost pronikly další podrobnosti. Při výslechu se zadržení zlodějíčci nechovali vůbec statečně a jeden sváděl vinu na druhého. Nakonec přiznali, že se chystali ukrást několik párů bot s bruslemi a po čase je prodat v bazaru. I když je věk chránil před přísným trestem, přesto na pochybné hrdinství doplatili: byli vyloučeni z hokejového oddílu a ředitel doporučil rodičům, aby se pokusili provinilce raději dostat na jinou školu. Tedy ostuda na druhou! Pěkně si to polepili! Pád hokejové hvězdy znamenal i rozpad její party a ze superhvězdy zůstal jen černý trpaslík.

Pan Vrba si neodpustil k tomu poznamenat: „Chudáci kluci! Tak to někdy dopadá, když dětem nikdo nepoví, že tu jsou příkázání, která je třeba dodržovat! Necítí-li člověk, že je za život odpovědný Pánu Bohu, dělá si, co chce, a jde mu nanejvýš o to, aby ho nikdo nenachytil, když lže nebo krade.“ Olina musela tentokrát uznat, že táta má pravdu. Zároveň cítila, jak moc se jí ulevilo. Patrik a jeho parta jí rozhodně nic dobrého nedali. Obdiv ke zbožňované modle vyprchal jako vzduch z píchnutého balónku a někde uvnitř zůstal Olině pocit veliké úlevy.

11. První přikázání veršem

Když Olina vystřízlivěla z pomatení smyslů, začala se vracet ke svým zálibám. Po dlouhé době zas napsala pořádný dopis Vlád'ovi. Ne, že by korespondenci někdy úplně přerušila, ale v uplynulých měsících ji hanebně odbývala. Tentokrát však Vlád'ovi podrobně popsala, jak to bylo s partou u staré teplárny a jak neslavně všechno skončilo. Věděla, že Vlád'a bude

mít pro takové věci pochopení. K tomu, jak sama byla celá unesená chvástavým Patrikem, se však plně nepřiznala. Dost se totiž za to styděla.

Vrátila se také ke svému zanedbávanému koníčku - veršování. Už pěknou dobu nenapsala pořádnou básničku, ačkoli dříve vyrazela s Pegasem do vyšších sfér každou chvíli. Když jí bylo dvanáct, myslela, že jí obzvlášť sedí tragické verše, teď však našla úplně jiný tón:

První přikázání

I když to těžce připouštíme,
žijeme jako pohani.
Co různých bůžků, vábných model
nám Boží slávu zaclání!
Majetek, úspěch, módní prádlo
jsou naše nové idoly.
Spoutat nás chce i televize.
Ztracen je, kdo to dovolí!
Do hluku reklam, rytmu hitů
zní ale zcela jiný hlas.

To pravý Bůh, náš Pán a Otec,
od model k sobě volá nás.

„Škoda, že už nežije babička!“ povzdychla si Olina. Babička měla, jak se říká, zdravý selský rozum a dobrý úsudek a uměla Olině literární pokusy trefně posoudit. Rodičům se Olina kupodivu se svou tvorbou příliš nesvěřovala. Kdo ví, jak by ji strhali!

Když verše o modláčích přepsala jako obvykle do svého deníčku, odhodila poškrtený papír s básničkou nanečisto do koše a tam ho objevil pan Vrba. „To není špatné, Oli,“ prohodil při večeři. „Je vidět, že zraješ.“

Olina však dozrávala i jinak. Projevilo se to tam, kde šlo o Patrika. Když si to tak ošklivě zavařil s tím vloupáním, pro většinu spolužáků a obdivovatelů ztratil glanc a začali se ho stranit. I když byl konec devítiletky v dohledu, pan Outrata dosáhl toho, že Patrika vzali na druhou základku na opačném konci města hned vedle otcova autosalónu. Patrik tam dojížděl na kole nebo ho otec svezl ráno autem. Co však odpoledne, když se Patrik vrátil ze školy?

Jednou zas Olina tlačila kočárek s Honzíkem a potkala Patrika, jak se potlouká kolem stadionu. Vůbec nevypadal na to, že by chtěl podpisovat svoje fotky. Nejprve se chtěla obrátit a dělat, že ho neviděla, pak však pocítila něco jako soucit a sama Patrika pozdravila: „Ahoj! To je doba, co jsem tě neviděla. Tak jaké to je na nové škole?“ - „Jó, oukej!“ odpověděl překvapený Patrik nedbale. Pak si uvědomil, že by měl také něco říct: „A co ty? Koukám, že ti brácha roste... Musím už jít, mám doma něco důležitého. Čau!“ - „Čau!“ rozloučila se i Olina.

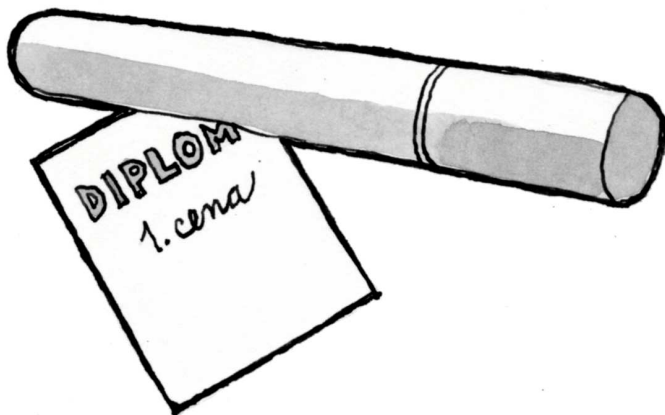
Rozhovor byl opravdu minimální a Olina chápala, že Patrikovi nebylo moc do řeči. Bylo jí kluka líto. Už aby odešel do těch Pardubic! Možná však, že mu alespoň ukázala, že ho všichni neztratili. Z urážlivé holčičky se pomalu měnila v člověka, kterému už nezáleží jen na vlastní osobě.

12. To jsou změny!

A už je to tady! Co? No přece konfirmace. Nejhorší ovšem byl čtvrtéční večer, kdy měli konfirmandi ukázat, co jim za ten poslední školní rok uvízlo v paměti. Zkoušce před staršovstvem byli přítomni i rodiče. Konfirmandi měli pozvat i své kmotry, ale s jejich účastí to dopadlo hůř. Jednak to někteří kmotři s tou svou funkcí u křtu neberou moc vážně a často

na ni zapomenou, jednak někteří bydlí kdovíkde a kvůli zkoušce se nebudou bičovat a trdlovat kdovíkam. Už dříve dostali konfirmandi od paní farářky tištěná lejstra s otázkami, ale farářka Vycpálková je spíše trénovala, aby dovedli u zkoušky zapojit šedé mozkové buňky jako Hercul Poirot. Kruh konfirmandů doplnili ještě dva kluci ze sboru faráře Vycpálka. S Vlád'ou přijela na čtvrtěční zkoušku dokonce celá rodina - i bráchové, aby mu mohli v duchu kibicovat. A Vlád'a rozhodně nezklamal. I když mu chůze a výslovnost dělají stále potíže, výborně mu to pálí a na některé otázky odpovídal daleko promyšleněji než ostatní.

Že Vlád'a není žádný ubohý primitiv, si ostatně Olina uvědomila už dřív, ale zvláště před dvěma měsíci. Na jaře jako vždy byla vyhlášena literární soutěž. Olina se se svými básničkami probjovala až do krajského kola, tam však už neuspěla. A víte, kdo vyhrál? Vlád'a. Soutěž obeslal vyprávěním „Jde mi to pomalu, ale nevzdychám“. Porota se v minulých ročnících zřejmě s ničím podobným nesetkala a zařadila jednomyslně Vlád'u na první místo. Kromě diplomu získal Vlád'a ještě příslib, že jeho povídání o radostech a strastech částečně ochrnutého dítěte budou předcítat v rozhlase. Olinu na jedné straně mrzelo, že její domnělý talent nedošel patřičného uznání. Na druhé straně však měla radost, že to Vlád'ovi vyšlo.

Teď v předvečer konfirmace dostali konfirmandi zvláštní úkol. Farářka Vycpálková převzala starý sborový zvyk, že v sobotu odpoledne konfirmandi sami vyzdobí kostel. I z tohoto důvodu se konala konfirmace

vždy týden před Svatodušními svátky, kdy na zahrádkách už ledacos kvete a není nouze o kytky. Pro toto datum však mluvilo především to, že potom o letnicích mohli chlapci a děvčata, pokud chtěli, přistupovat už s dospělými ke stolu Páně.

Jak tak Olina připevňovala na lavice snítky bílého šefříku, začalo se jí vybavovat všecko, co prožila v posledních měsících: Jak ztratila hlavu kvůli domýšlivci, který nakonec dopadl jako sedláci u Chlumce. Jak se s jeho partou málem do něčeho zapletla. Jak se všecko změnilo Honzíkovým narozením. Jak při posledním setkání vypadal Patrik jako schlíplý prapor. Asi se neměla dát jen tak snadno odradit a měla mu povědět něco srdečnějšího. Ale všechny dny nejsou přece u konce a může mu ještě dokázat, že ona není povýšený farizeus, který soudí druhé. Vždyť jak to má zítra povědět přede všemi, kteří přijdou na konfirmační slavnost? Paní farářka říká, že bude lépe citovat to podle staré vznešené Kralické bible: „Konec přikázání jest láska ze srdce čistého a ze svědomí dobrého a z víry neošemetné.“

Obsah

I. ČÁST: KDYŽ SE JISKRA NEUHASÍ HNED

1.	Co zavinil zbrusu nový deník	4
2.	Jaké to je u nás doma	5
3.	Všichni na tom nejsou stejně	7
4.	Trochu legrace nemůže škodit	9
5.	Zachovej si hrdost ?	11
6.	Objevila jsem kamaráda	13
7.	Boží mlýny?	14
8.	Když se jiskra neuhasí hned	16
9.	Nebylo to zdaleka tak hrozné	18
10.	Samé radosti	20
11.	Z dopisů našich čtenářů	22
12.	Všecko je v pohybu	24

II. ČÁST: O ZATOULANÉ ANČE

1.	Babiččin odkaz	28
2.	Slavná korespondence začíná	30
3.	O zatoulané Anče	31
4.	Pěkní rodiče	33
5.	S Martinou to mává	35
6.	Hlavně nevzdychat!	36
7.	Rozčarování	38
8.	Jak povyrazit Otíka	40
9.	Pikle s farářkou	42
10.	Nejde jen o jehňata	44
11.	Vzdálenosti se zkracují	45
12.	Přepad v sanatoriu	47

III. ČÁST: JAK SI HVĚZDA NATLOUKLA NOS

1.	O neživých a živých modlách	52
2.	Vyšla hvězda na obloze	53
3.	Tancuj, tancuj, vykrúcaj !	55
4.	Autogram	57
5.	Nedej se uhranout!	59
6.	Je pomsta sladká?	60
7.	Schůzky na železniční vlečce	62
8.	Záchrana v poslední chvíli	63
9.	Obrat o sto osmdesát stupňů	65
10.	Jak si hvězda natloukla nos	67
11.	První přikázání veršem	68
12.	To jsou změny!	70